

EGYETÉRTÉS

háza nevezhet az atyáinak. Látcsővön, keresztül néztek azt a karácsonyfa-erdőt, amelyik a Bomba-térén támadt s az egyik lábuk már ott volt a vasuti kocsiiban, a melyik vizsi öket hazá ünnepelni.

A legnagyobb erőmegfeszítéssel is mindössze ennyi karácsony előtti hangulatot szedünk össze a t. Házban. De ezt is csakhamar eloszlatja Olay Lajos, aki napirend előtt reflektált a közoktatásügyi miniszter tegnapi szavaira s azt a csunya dolgot perfraktálta ismét, a miről szelvény-hosszában be- nek s a mely az egyetem tekintélyének nyújtott ártott eddig is: a tömegbuktatásról, amit sokan a vizsgadíjakhoz hoznak összekötésbe. Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter nyomában válaszolt a felszólalásra s védelmébe vette a tanárokat. Különböző kitételek helyezették azt is, hogy a vizsgálati rendszer megváltoztatására legközelebb törvényjavaslattal nyújtsa be.

A napirendnek Okolicsányi László volt az első szószóka, akinek az első szavainál és metsző szavainál jászódott le Ugron Gábor és Justh Gyula között. A kormány- párti képviselők ugyanis hanyat-homlok me- nekültek a tereméből, a mire Ugron Gábor feléjük kiáltott: — A pathányok menekülnek az alkotmány súlyodó hajójáról!

A dolgoból láma támadt, Ugron idegesen fordult a Kossuth-párt felé: — Ott is kérek csendet! — Ne terrorizáljon Ugron ur! — fakadt ki Justh Gyula.

— Én nem terrorizálók! — jelentette ki Ugron.

— Beszéljen Székelyudvarhelyen. Gáncs nélkül való lovag ur! — mondotta gúnyosan Justh.

— Hogy az vagyok-e, vagy nem, az nem tartozik Önre!

— Reám is tartozik! Az igaz, hogy első sorban Önre. Olyan gyanuval nem illik a parlamentben ülni! — vágott vissza Justh.

— Az csak a bíróságra tartozik! — vélte Ugron Gábor.

Ezzel el is metszette a vitát. . .

Okolicsányi László hosszú beszédében az uralkodó és a nemzet közötti viszonyt fejtegette és szemrehányást tett az uralkodó pártnak, hogy harminchét éven át a nemzeti követelményeknek nem tudta meg- yerni a királyt. Majd a póttartalékosok sor- sáról szól s Nyíri honvédelmi miniszter egy közbeszólása révén kiderült, hogy azok- nak a rendkívüli szolgálatot nem fogják beszámítani a szolgálati idejükbe.

Ebben a hangulatban emelkedett fel Tisza István, hogy visszatértesse a vita eddigi anyagára. Az ünnepi szöveget — mondta — alkalmas arra, hogy a magunkbeszámításnak szenteljük.

— A bűnbánatnak! — kiáltják közbe balról.

Hát a bűnbánatnak! — replikázott a miniszterelnök. Foglalkozott ezután a katonai vita történetével. Kiemelte a király állásfoglalását, a melylyel kijelentette, hogy a magyar vezényszóhoz hozzá nem járul, de hajlandó egyéb reformokat engedni a nevelés terén.

— Ez sincs biztosítva! — kiáltott közbe Ugron Gábor.

— Egész politikai reputációmmal kezese- kedem az engedelmény megvalósításáért! —

jelentette ki Tisza István. Ezután ismertette a küzdelmet, a melyet rendkívüli fegyverek- kel ma már csak tizenkét-tizenöt képviselő vív.

— Normális fegyverekkel küzdünk! — vélte Ugron.

Ez a közbekiáltás persze kapóra jött Tiszának. — Abban a perczen — mondta — mikor az ilyen harc normalis lesz: meg- huzzák a magyar alkotmány halálhárangját. Ez a politika nemzet-gyilkosság — fakadt ki — mert diszkreditálják és erőtlenné teszik vele a nemzetet. . .

S itt következett azután az igazi adventi prédikáció. Tisza a karácsony előtt való hangulatban fordult az obstrukcióhoz: gon- poljon azoknak a boldogtalan embereknek a sorsára, a kiket most a „síró feleségek és éhező gyermekek mellől” visznek a kaszá- nyákba.

— Tizenkét ember csinálja! — mondta Kubinyi Géza.

— Az apostolok is tizenketten voltak! — tréfált Förster Aurél, de ezuttal nem ka- czagtak az elmésségén.

Tisza közben egészen tüzebe jött s arra a területre lépett, amit eddig a csudarabbik okkupáltak s elmondta a nagy átkot: — A haza és a szerencsétlen áldozatok ne- vében kéri az obstrukciókat, ne folytassák tovább az áldatlan küzdelmet, mert a pótt tartalékosok tízezer családjainak az átka sújtja joggal őket. . .

Eltér Szigmund, aki utána szólalt föl, megirigyelte a miniszterelnök balárait s ő viszont azt a kívánságát fejezte ki, hogy éppen annak erkölcsi erejében nyerne. A magyar állam szuverenitásának a hadseregben való kife- jezése csak megszűntetésével az az öntudat a magyar honpolgárok, hogy a magyar államnak valami semmi más államhoz nem tartozik, a ma- gyar állam tekintélyét is nagyban növelné, ha ellenindítványát elfogadják.

Ez után az uralkodó és a nemzet közt való viszonyt fejtegette, szemrehányást tesz az uralkodó pártnak, mert harminchét éven át a nemzeti követelményeknek nem tudta megyerni a királyt, de szemrehányást tesz a kisebbségnek is, mert harminchét éven át nem követelte kellő nyoma- tékkal az energiával a hadseregnek nemzeti irány- ban való fejlesztését. Majd a póttartalékosok be- hívására beszélt, reméli, hogy a póttartalékosok- nak ezt a rendkívüli szolgálatot be fogják szá- mítani fegyvergyakorlati idejükbe.

Nyíri Sándor: Sajnos, nem lehet! Nincs törvény rá!

Egyelőre azonban nem történt baj és Szer- derkényi Nándor is elmondhatta a borsod- bogási fogyasztási szövetkezet italmérsé- ügyében az interpellációját. A képviselők boldog ünnepeket kívántak egymásnak s Ugron Gábor ezzel bucsuzott jobbra- balra:

— Az adventi prédikáció nem használt semmit! Eppenséggel semmit. Mi folytatjuk az obstrukciót, amíg csak bírjuk!

Erre azonban csak hétfőn lesz módjuk, mert addig tart a karácsonyi szünet.

A képviselőház mai üléséről az alábbi részletes tudósítás számol be:

A képviselőház ülése decz. 23-án.

Elnök: Percezel Dezső. A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Tallán Béla, Nyíri Sándor, Berzeviczy Albert, Ploz Sándor és Cseh Ervin.

Elnök: Az ülést megnyitja, hitelesíteti a tegnapi ülés jegyzőkönyvét s előterjeszti az irom- nyokat.

Az egyetemi vizsgadíjak.

Olay Lajos a napirend előtt reflektált a köz- oktatásügyi miniszter tegnapi beszédére, Berze- viczy azt mondta, hogy ő alaplatulán gyanusított. Ezt neki büntetlennél még senki sem mondta, Helyt áll azért, hogy az Országos Kaszinóban Timon Ákosnak szemébe vágják, hogy az egyete- men való tömeges bukattatás meg sem járja. Ennyit mondott, többet nem. Jóság az, hogy egy tanár hetven-nyolcvan százeleket bukattasson, holott olyan tanár, a milyen egy Szilágyi, egy Ploz és a többi csak nyolcz-tizenegyszázaleket bukatt? Intézkedni kell, hogy a szigorlaton ilyen minden- kit föllazító kegyetlen szigorúságot ne alkalmaz- zanak.

Szálljunk magunkba!

En azt hiszem, nem tesznék hiába való dolgot, ha a bekövetkező ünnepi szünetet a magunkba

Maarász József: El kell törölni a vizs- gadíjakat. Berzeviczy Albert: A képviselő ur tegnap sápolással vádolta az egyetemi tanárok egyikét. Olay Lajos: Ezt nem mondtam.

Berzeviczy Albert: Ha nem mondta a szó- ló tegnapi szavai is módosulnak. A vizsgálatnál anyagilag szempont, a vizsgadíj, szerepet nem ját- szik, mert ha azt akarják a tanárok, hogy mit- nél több hallgató vizsgázzon, nem bukattak oly- sűrűn.

Olay Lajos: Azért bukatták, hogy újra vizs- gázzanak.

Berzeviczy Albert: Hát hiszen azt állítják önk, hogy a budapesti egyetem hallgatói töme- gesen mennek Kolozsvárra vizsgázni, talán csak nem kergetnek az ifjakat Kolozsvárra vizsgázni, a pénzre ahhoz tanárok! Ha pozitív adatokkal jönnek elő, szigorú vizsgálatot indít, a bajokat szívesen orvosolja, de nem engedi meg, hogy egyik első intézetünk reputációját ily módon rongálják és be nem bizonyított módon egyes sze- mélyeket ily súlyos vádakkal illessenek. (Helyes- lés a jobboldalon.)

Előterjesztések.

Neményi Ambrus be terjeszti a pénzügyi biz- tottság jelentését az idegeni javaslatról.

Napirendre tűzése iránt annak idején határoz a Ház.

Hegedüs Loránt be terjeszti a pénzügyi bizto- ság jelentését a tisztviselői pótlékokról szóló ja- vaslatról.

Napirendre tűzése iránt annak idején határoz a Ház.

Hertelendy Ferenc jegyző jelenti, hogy újabb Lovász Marton jegyzett be interpella- ciót.

Elnök: Az interpellációkra 2 órákor térünk át.

A hadsereg erkölcsi erejéről.

Okolicsányi László: Ideoklora ellenindítvá- nyát, melyben a magyar hadsereg jelenléte a magyar közjónak megfelelően akarja rendezni és az előintézkedéseket megtenni a magyar ve- zenyleti és szolgálati nyelvi behozatalára. A had- sereg erejét nemcsak számban kell növelni, ha- nem annak erkölcsi erejében nyerne. A magyar állam szuverenitásának a hadseregben való kife- jezése csak megszűntetésével az az öntudat a magyar honpolgárok, hogy a magyar államnak valami semmi más államhoz nem tartozik, a ma- gyar állam tekintélyét is nagyban növelné, ha ellenindítványát elfogadják.

Ez után az uralkodó és a nemzet közt való viszonyt fejtegette, szemrehányást tesz az uralkodó pártnak, mert harminchét éven át a nemzeti követelményeknek nem tudta megyerni a királyt, de szemrehányást tesz a kisebbségnek is, mert harminchét éven át nem követelte kellő nyoma- tékkal az energiával a hadseregnek nemzeti irány- ban való fejlesztését. Majd a póttartalékosok be- hívására beszélt, reméli, hogy a póttartalékosok- nak ezt a rendkívüli szolgálatot be fogják szá- mítani fegyvergyakorlati idejükbe.

Tisza István beszéde.

Gróf Tisza István: Bármennyire érzem is su- lyát azon körülménynek, hogy minden óra, am- ten törvényjavaslattal tárgyalásával elfoglaltuk, növeli azokat a szenvedéseket, amelyek a ma- gyar nemzet számos tagja lesz kénytelen el- yezni a köztársaság miatt elviselni, még sem térhetek ki azon kötelességemről, hogy lehetővé tegyem és tartózkodva minden olyan poémától, amely elvezetne a dolog lényegétől, egy rövid visszate- kintést vessék az elmúlt vitára és igyekezzenek abból levonni a következtetéseket.

En azt hiszem, hogy helyén való és talán kötelességeljesítés ez most, midőn annak a hosszú vitának, amely fölélelte a politikai sz- tuációnak egész teremtését, első fejezete vala- ránk bevezetődött, midőn egyfelől a vita bezára- sánál fogva, másfelől talán azon tényről fogva is, hogy a kö bejövő ünnepek folytatán a Ház rövid időre megszakítja tanácskozásait, s tanácskozá- sá bizonyos nyugvó ponthoz érkezik, és talán mindnyájunknak kötelessége az, hogy vizsgálga- donkjuk az elmúlt vitára, igyekezzünk lezárni annak eredményeit és tanulságait merítsünk azok- ból jövődó magunktartásunkra nézve.

Szálljunk magunkba!

En azt hiszem, nem tesznék hiába való dolgot, ha a bekövetkező ünnepi szünetet a magunkba

szálsra használjuk fel. (Állalános helyeslés) és egyezsünk nyugodtan, objektíve kiragadva ma- gunkat a momentan impressziók hatása alól mér- legelni azt, hogy az ország érdeke töltünk mit követel.

Immár egy esztendőnek annál több, hogy telje- sen a katonai kérdések dominálják a magyar parlament tanácskozásait. Az ügy első fázisában, mondhatnám kizárólag a létszámemelé- sé kérdése dominálta a vitát. A megelőző kormány egy ja- vaslatot terjesztett elő, a mely elég teletmes lét- számemelést involvált és a mely ezen tartalma miatt hívta ki az ellenzék erői ellentámaszt. Vita- közben léptek egyéb kérdések, különösen a ve- zenyleti és szolgálati nyelvi kérdése, mindjártban először és lassacskán annyira előtérbe jutottak, hogy midőn azután egy közbülső kormányválság folyamonyaként a létszámemelé- sé eljött, és csak a változatlan létszám megszavazását kérte a kor- mány a törvényhozástól, a parlamenti rend hely- reállítása meg sem sikerült, mert az ellenzéknek legalább is egy része a nyelvkérdés miatt foly- tatka a parlamenti munkásság megakadályozá- sát előző obstrukciót. És nem először konstata- lom e tényt most, tagadhatatlanul igaz, hogy a magyar vezényleti és szolgálati nyelvi iránt való vágy és kívánság elterjedt és nemzetnek széles rétegeibe, oly rétegeibe is, a melyek tulaj- donképpen öntudatosan nem kívánják a 67-es alappal ellentétbe helyezkedni, a melyek e kér- dés megoldását a 67-es kiegyezés alapján is keresték és kivételnek tartották.

A korona állásfoglalása. Ez volt a szünetköz- az elmúlt nyár derekán és ősz kezdetén, a mikor közbejött egy, gondolom, minden magyar ember előtt igen nagy hordé- rú esemény, t. i. közbejött a korona állásfoga- lása. Maarász József: Nem korona. (Halljuk! Hall- junk!) jobboldalon.) Gróf Tisza István: Közbejött a korona állás- foglalása és pedig állásfoglalása egy a magyar miniszterelnökötököz intézett és a magyar miniszter- elnök által aláírt legelsőbb keziratban, tehát közbülsőleg teljesen kifogástalan formák közt.

Ez állásfoglalás kétfős volt: tartalmazta egy- felől a korona azon ünnepélyes kijelentését, hogy a hadsereg szolgálati és vezényleti nyelvet illetőleg fennálló mai helyzetének megváltoz- tását a legfontosabb cselezkvéségi okok- ból cselezkvésükkel, helytelenek, károsnak tartaná a magyar nemzet nézve is ahhoz való hozzájárulást tehát megtagadja és tartal- mában azon másik kijelentést is, hogy ellenben hajlandó messzenem és mondhatom senki által nem várt reformokat engedélyezni a katonai ne- velés terén, oly reformokat, a melyek intézmény- szerűleg biztosítják azt, hogy a magyar tisztka- ron kronikus fennálló hiány pótlásának és a tiszti pályára készülő magyar honos tjak oly ne- velésben részesüljenek, a mely magyar nemzeti szempontból és a magyar nemzeti kultúra szempontjából is a multati szemben óriási hiányt jelent. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Egy nagy: Nincs biztosítva!

Gróf Tisza István: Meg nem is lehet. De na- gyon jól tudja az. képviselő ur, hogy mi a kormány programja ebben a tekintetben csakugyan sze- retne tudni, hogyan lehetett volna ez alatt a hat- net alatt biztosítani. (Zaj az Ugron-parton.)

Az engedmények végrehajthatnak.

Gróf Tisza István: Nem akarom magamat be- zárni a tonalától elteremtett, de biztosított t. he- zsidóktól, a mint máskor is kijelenttem, hogy teljes pontosságú reputációmmal állók helyt azért, hogy a tett kijelentése a maguk teljes értelmé- ben jogában végre fognak látni. (Elnök helyes- lés a jobboldalon. Felkiáltások: Mit akarnak meg? teljes jogállással és be-ületesseggel fognak meg- valósítani. (Ejzenés a jobboldalon.)

Gondolom t. képviselő ur, hogy a koronának e kétfős állásfoglalása, a mint nem is lehetett más- képp, kezdte érezetileg hatását és megteremtette gyümölcsét. És a magyar nemzet valóban a tör- telmi fejlődéshez maradt hi akkor, a mikor megragadta a kibontakozásnak ezen fonálát és a midőn a hajlandóan mutatkozott lenni a magyar vezényleti és szolgálati nyelvi érdekében meg- indult küzdelemtől, a mint meggyőződött arról, hogy az melyreható konfliktusokra vezethet, és megnyugvást fogadta azt, hogy a magyar tisztka- képez ügye teljesen kielégítő megoldásra talál. Mondom teljesen összhangban áll ez a történelmi fejlődéssel.

A történelmi fejlődés.

Mert hiszen messze időkre nézhetünk vissza, egészen a nemzeti újjáébredés ama korszakáig, amely József császár erőszakos germánizálási törekvéseit követte és amely akkor szintén nagy erővel csapott át a katonai terére is. A magyar nemzet és a magyar országgyűlésnek azon időben szintén két tárgyra vonatkozólag léptek fel kívánalmakkal. Meg kell mindjárt jegyeznem, hogy nem sérelmeket konstruáltak, de kívánalmakkal léptek fel, de lege ferenda construalt javaslatokkal, kérelmekkel, követelésekkel állottak a korona elé. Sunki nem állította azt ezen egész küzdelem során végig, hogy a koronának intéz- kedései és az a tényleges állapot, a melyet ez intézkedések a hadseregnek megteremtettek, tör- vénytelen dolog lét volna, soha nem sérelmi pon- tokat képeztek ezek, soha nem egy megvívó tör- vény megteremtését kívánták a rendet orvosolni, ha- nem igen állították, és nagyon nyomós érvekkel erősítették, hogy a magyar nemzeti fejlődés köve- telménye az, hogy ezek a kérdések megoldassanak. (Helyeslés a jobboldalon.) És láthatjuk már azon időknél végig, hogy az uralkodók állásfoglalása e két kérdésben különböző. Nem zárkóztak el soha a tisztekesek kérdésében a nemzeti kívánalmak- tól és a limine, elvi alapon visszautasítva soha- sem lettek, ellenkezőleg, elvileg kezédkedáltak. Természetesen az más azután az akkori viszony- nyoknak mértékében rejlett, hogy azok papíron maradtak. Ebben ma a helyzet egészen más. Kivá- rak ezek elvileg kezédkedáltak, azonban a vezényleti és szolgálati nyelvre vonatkozó kívánalm teljesítésében minden alkalommal a limine el- vileg elutasították és a magyar nemzet és a ren- dek többsége mindig visszatartóztatta magát attól hogy ezen kérdések miatt harcolt és konfliktust provokáljon a koronával. Midig sajnálkozásának kifejezése mellett, de levette a napirendről ezen kérdést, látva azt, hogy a koronával az elvárhatá- tan új akadályba ütközik.

Ugyanez volt a helyzet az 1867. alkudozások

alkalmával is, mert hiszen látjuk, hogy azok a férfiak, akik az 1867-iki kiegyezést megalkották és a 97 által megalkott alapon Magyarország kormányzatát felvétel vezették, egye- sen kijelentették a nemzeti törekvés ezen jog- sultságát és a hadsereg érdekében való összhang- jat, hogy a magyar tisztkaiben létező hiány pótlá- sának, hogy a magyar ifjúság nemzeti érzelmei- nek, hazafiságának teljes intaktása mellett, men- től nagyobb számban lépjen be a hadseregbe. Veres Iónal gyantán buzdítik végig az az okos- kóds gróf Andrassy Gyulának mondhatnám mind- nnyerre vonatkozó beszédében. Látjuk azt is, hogy a magyar tisztbírák pótlása és a magyar honos tiszteknek a magyar országokhoz való visszahelye- zése a korona részéről akkor is kezédkedélt. Ami azonban a hadsereg vezényleti és vezérleti nyelvét illeti, mindazok, akik az 1867-iki kiegye- zést megalkották, abból innólak ki, hogy ebben a kérdésben a létező törvényes állapotot, azt a helyzetet, hogy a korona a maga beállása szerint rendezze a kérdést úgy, ahogy jónak látja, meg- helygény nem állana a nemzeti érdekében. Midőn az 1867-iki kiegyezés megalkottatt és végrehaj- tott, mondhatnám az első évtizedei alatt a 67-es alapon kifejlődött alkotmányos életnek senki — sem barát, sem ellenség — nem vonta kétségbe azt, hogy igenis 1867-ben az intendál- tott és az 1867-iki kiegyezés alkatelemét az ké- pezi, hogy a koronának erre vonatkozó intézke- dései joga fontartassék és hogy az, mint alkotma- nyos fejedelmi jog, a nyelvének is kiterjed- jen. Nem mutatnának nem a képviselő urak, gondolom legalább, egyetemesen olyan nyilatko- zatot sem, amely e tekintetben a létező alapot a törvényesség szempontjából tamada volna meg. Igenis, küzdött a nemzetnek nagy része a 67-es alap ellen, küzdött a közös hadsereg intézménye- ellen, kivánva föllátni az önálló magyar had- sereget, de nem állította senki azt, hogy a né- met szolgálati és vezényleti, amely a közös hadseregben 6 felsége alkotmányos fejedelmi joga alapján fontartott, törvénytelen volna, hogy ez beleütközzék a 67-iki kiegyezésbe.

Gróf Apponyi Albertnek mai állásponja ez, de én merem állítani, hogy a kiegyezést követőleg évtizedeken keresztül senki sem állította azt, hogy ezen állapot nem törvényes alapot volna, hogy a 67-iki kiegyezésből egyéb követelések, mint an- nak fenttárása. A nemzete nézve tehát nem állott fenn más feladat, mint ebben a tekintetben elfogadni a mai állapotot, beleenyugodni abba, hogy ebben a kérdésben a nemzet nagy része vágyának kiele- pítése olyan széteségekbe ütköznek, olyan küz- delmeket idézne fel, a mely küzdelmek sokkal több vesztést rejtenek magukban, sokkal nagyobb árkokat okoznak a nemzetnek, mint a minő előnyöket egy győzelemben harcz ebben a tekintet- ben jarna. (Ugy van! a jobboldalon.)

Mi, t. Ház, teljes meggyőződésből állunk a közös hadsereg alapján és kívánjuk fenntartani a hadseregnek egysége vezényleti, vezérleti és biztosságát úgy, hogy az 1867. Alk. törvények 11. §-a által konstruáltatott. Lászlók ezt abban a meggyőződésben, hogy a magyar nemzet érdeke kívánja azt, hogy ez a hadsereg, a mely a közös védelem kötelességét teljesíti, mentől erősebb, mentől határozottabb, mentől megbízhatóbb legyen katonai szempontból és az tisztek, hogy a magyar nemzet érdekében te- leznék akkor, a midőn ebben a tekintetben semmi- fele újást nem, provokálnak. De meg aon t. képviselőtársam is, akik esetleg más nézetben vannak, a kiknek vagy talán az önálló magyar hadsereg felállítására felvonzana őket, azok is nézetem szerint nagyon helyesen és az ország ér- dekeiben nagyon hazafiasan jarnak el és assza- radnak ebben a kérdésben egy olyan ányu- t küzdelemtől, a mely azután sokkal nagyobb sé- beket ütne a nemzet testen, mint a minő elő- nyöket netalan hozhatna a nemzetnek. (Elnök helyeslés a jobboldalon.)

Ezek voltak t. képviselőház nézetem szerint

azok a gondolatok, a melyek tenyleg nyugvópont- ra hoztak az év őszén a magyar nemzetben, a ma- gyar közhangulatban mutatkozó forrongást és iz- galomságot. A megnyugvásnak, a kiegyenlítésnek, a béke, az újabb produktív munka utáni vágyak- kezdtek bizonyos előleli mutatók, éppen akkor, midőn a sors úgy hozta magával, hogy nekem is részem volt azon megbeszésekben, azon tárgya- lásokban, a melyek a már kronikusá váló kor- mányválság befejezése céljából tartattak. En az első perczőt fogva azt az álláspontot foglaltam el, hogy oly megoldást kell keresni, a mely egy- felől eloszlatja a dolog közpöi oldalára vonatkozó- zolag minden nyugtalanító momentumot, minden kétértelműséget, teljes világossá helyezze a ma- gyar nemzetnek közbülső állását és annak ebből- folyó összes következményeit, másfelől szűkös- nek találtam, hogy ez a megoldás valóban teste- adjon a kiállításba helyzetet katonai nevelési reformoknak és biztosítsa azoknak mentől előbb megvalósítását. (Helyeslés a jobboldalon.) de az- után, és itt hivataloslatom mindazokra, akik ezen bizalmas tárgyalásokban résztvettek, törekvésem és pedig szívesen képviselt törekvésem volt az is, hogy ha megtaláljuk ezt az objektíve kielégítő alapot, ezen az alapon a kibontakozás kezle- zése, a megoldás végrehajtása ne az én kezembe te- lessék le, de olyanoknak a kezébe, akiknek sze- mélyisége kevesebb személyi ellenszenvet idéz fel, tehát az adott viszonyok között több garan- ciát nyújt a békes megoldásra. En t. Ház, nyug- gódt lelkiszerülettel mondhatom, hogy ez volt tö- rekvésem ezjára azon hosszú betek alatt, ame- lyekre a tanácskozások kiterjedtek. (Ejzenés és helyeslés a jobboldalon.)

De a körülmények úgy alakultak, hogy egy

adott pillanatban a kérdés világosan úgy állott előttem, hogy az objektív megoldás, a melyet helyesnek tartok, rendelkezésre áll, hogy a köz- jogi kérdések körül teljes megnyugvás lehet elő- idézni, hogy a nevelési reform tekintetében tel- jesen kielégítő eredmény lehet elérni, de azért, hogy ez megtörténjék, azért, hogy vissza ne do- bjak a nemzet sorsát egy újabb, beláthatatlan kri- zis bizonytalanságba, vállalkoznom kellett arra gondolkozás és habozás nélkül, hogy kezembe vegyem a kibontakozás fonálát. (Elnök helyeslés a jobboldalon.) Ez tettem t. képviselőház. Tettem abban a meggyőződésben, hogy szol- gálatot teljesítsek olyan pillanatban, a midőn bizony senki sem vágyódhatott erre a vállako- zásra. (Igaz! Ugy van a szelsőjobboldalon.) Tettem abban a tudatban, hogy egy nehez, kétes sük- séstől hosszú időt igénylő feladat teljesítésére vállalkozom, és ez iránt nem is hagytam senkit sem kétségben, hogy egy bizonytalan eredményű, hosszú küzdelemre vállalkozom, de egyuttal tet- tem azt azal az erős elhatározással, hogy ebben a küzdelemben ki fogok tartani. (Elnök helyeslés a jobboldalon.) És ebben a küzdelemben meg- nyertem magamul elismerni nem fogom és nem ejtem el azt az ügyet, amelyet a nemzet érdekében egy rendkívül fontosnak tartok, csak a rendelkezé- semre álló összes alkotmányos eszközök kimeríté- se után. (Elnök helyeslés és tetszés a jobbo- oldalon.)

A kibontakozás útja.

Teljes megnyugvással jöhöttem a t. Ház elé azzal a kéréssel, hogy az új kormány programja alapján közmegegyezéssel keressük és találjuk meg a békes kibontakozást, mert meggyő- ződésem volt az, hogy ez a megoldás, a mit hozok, az kielégítő befejezést képez- het az azon képviselőtársaim harczának is, akiket meggyőződésük heve ebbe a harczba bevált. Hangsúlyoztam akkor is, hogy én nem a jogot, da a kötelességet érzem, a felelősséggel bíró kormány és az ezt támogató többség részéről, hogy azt, amit én az ország érdekében szűke- gesnek látok, azt megvalósítsam, ha kell, harcz árán is, de sohasem csúsztam titkot belőle, hogy

Ha ebben az asszonyi szépségtől oly hí- res városban nem is nyerte volna el talán a legelső díjat, azért mindenki csak „An- cona szépségnek” hívta és maga a város is már rég óta hódolattal hajtotta volna meg előtte a zászlóját, ha a hercegnő akarta volna.

Most pedig akarta! Behízelgő mosoly volt a szeme tekintetében, melylyel az „ő népet” köszöntötte, valami kérés-féle abban a meghajlásban, amelylyel ezt a tekintetét kísérte.

Már az első fordulónál is megfigyelhetett alattvalóknak megváltozott hangulatát, meg- mérészt tehát állani és megszólltatta a vá- ros egyik legöregebb nemesi családját. Meg- lepette, de udvariasan fogadták, a többi már nagára Teresára tartozik.

A familia feje, egy öreg ur, mind jobban és jobban volt elragadtatva és szinte ér- demnek tekintette, hogy az egész világot neki bemutalhatta.

A hercegnő valamennyinek barátságosan köszönt, szellemes, vig volt, figyelmét meg- osztotta a hölgyek és az urak között, így aztán a lelkes hangulat egészen a vigaság emelkedett.

Az egész korzó ezen az estén egy általá- nos engesztelő ünneppé változott, a város legelőkelőbb társasága és az ő szemreváló, kedves leánya ünnepevé és mintha mind- feltűnőn igen nagy öröme lett volna ebben.

Amikor Teresa felállott, az egész korzó szinte hangos diadalmenetben kísérte. Telj- vigasággal jártak az utcákon fel és alá, amikor sietve és kissé porosan három tiszt jól velük szembe, valószínűleg nagyon hosszú utról jöttek.

Most a hercegnő barátinje — mintha egész véletlenül lépett volna melléje — va- lamint egész lalcan ennek a fiúlebe sugott, mire feltekintettek és rögtön ráismertek az alakjára: ott jött Mansana! Egészen természetesen módon mentek át mindkettőn a másik oldalra — oly közel a tisztekhöz, hogy a legszélső mindjelen a hercegnő ruhájához ért volna a kardjával,

ha kissé oldalra nem lép. Ez a legszélső Mansana volt.

A hercegnő látta, hogy a tiszt elcsodál- kozott.

Éppen az a hely nagyon világos volt az az utcán. Látta, hogy a keskeny, markáns arc zárkózott kifejezést nyer, az apró mé- lyen fekvő szemek fátynak lesznek — mintha a tisztnek az lett volna a szándéka, hogy nem fogja felismerni a hercegnőt.

Csak egy pillantást vetett rá Teresa ezért a hallgatásért — nagy sürke szembe fellob- bant — csak egy pillantást, a mely talált.

Mansanaban lángra kapott a tűz, az ajkára kicsapott a láng. Már nem tudott többet a pártisai beszédére figyelni, el is vált tehát tőle.

Még azon az éjen kellett aztán a gyors- vonatra szállania, hogy elkísérje édes atyja tetemét a dicső sírba.

Es senkinek sem tűnt fel, hogy oly gyors- san sietett haza.

IV.

Találkozásukat követő napon kísérte Man- sana atyjának holttestét.

Teresa hercegnő egy tekintete egészen új képet támasztott fel a lelkében.

A hercegnő tisztaságának magosságából vetett ez az egy tekintet egyszerűre véget szaktított minden üres beszédnek, melyt ki- csinyes lelkek a kánya fogtak. De hát igazán ezt a nő mertte volna ő megjesztetni, ezt mertte volna ő kisérni. Elátkozta most a maga nyers életfelfoga- sát, lelkében a dacot, a nyers akaratot. Hátha az atyja nevelte ezt beléje? Nemes lelkű, szép édesanyja olyan sok- szor sirt, ha egyedül maradt a gyermekek- kel. Ezek a kő, gyermeket és vagyont elha- gyott, hogy — kit kövessen? Kövesse a maga dacosságát, becsavágyt, bosszuvágyát, a mi oly sokszor vad társa, később az ura a hazaszeretnek. Mindezt most önmagában is felismerte Mansana, de felismerte mind- azokban is, a kiket lelkében sorra vitt. Tulajdonképpen mennyi üresség egy ilyen

ezt egy szomorú ultima ratióknak kell tekinteni. A melyhez folyamodni fogunk, ha kell, de csak ha feltétlenül szükséges és a rendelkezésre álló összes békés eszközök kimerítése után. (Helyeslés a jobboldalon.)

És volt egy pillanat, t. képviselőház, a midőn azt kellett hinni, hogy bekövetkezett a harcnak elkerülhetetlen szükség. Hala Istennek, éppen a küszöbén a harc erősebb és szenvedélyesebb kiütésének, állt be egy újabb fordulat, és sikerült elérni azt, hogy az ellenzék tagjainak túlnyomó nagy többsége hajlandóan mutathozott visszaveteni az alkotmányos küzdelmet arra a tételre, hol annak rendes körülmények között folyt volna, ha csak az ország legszentebb érdekeit megvérték, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon), az ország testét megsebezni nem akarjuk.

Ma t. képviselőház, a dolog úgy áll, hogy a Háznak társan 12-15 tagját kivéve, minden tagja a normális, a parlamenti harc visszavetési útját járja.

Egy hang: Ez is normális harc. (Nagy zaj és elentmondások jobboldalon.)

Gróf Tisza István: A melyik perczben ez a harc normális lesz, t. képviselőház, abban a perczben meghozhatjuk a halálharcot a magyar alkotmány felett, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon), akkor esdőt mond a magyar alkotmány nem külsőleg betört, de saját tehetetlenségünk saját szándékaink miatt. (Igaz! Ugy van! jobboldalon.) Minden magyar embernek, aki igazán szívvel ennek a nemzetnek jövőjét, alkotmányos szabadságát, parancsoló kötelessége oda hatni, hogy ez a harc normális harc sohase legyen. (Helyeslés a jobboldalon.)

Mondom, a Háznak társan 12, vagy 15 tagja él még tovább is a harc abnormalis közepén. A nemzetnek túlnyomó nagy része, — ezt hátra állthatom ma már — kívánja az alkotmányos, a békés küzdelmet való áttérést. (Helyeslés a jobboldalon.) Az ország érdekében parancsológ megkövetelik, hogy a törvényhozási a nemzetnek megadandó igényi nagy szükségleteivel foglalkozzunk és a leggyalagszak azokat a törvényjavaslatokat, a melyeknek elmozdítása a nemzet legkülönbözőbb érdekei szempontjából egyetlen sürgető szükséglet képeznek. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

A képviselő házi körülmények között mit érhetnek el? Hiszen, hogy elérhették önkéntesen, vagy kényszerrel a magyar szolgálati és vezényelti és nyelvi megvalósítása terén azt, ami a magyar nemzet többségének sohasem sikerült? Azt is, hogy a t. képviselő házi csak egy érthetnek el, nem azt, hogy a kérdést előbbre vigyék, hanem, hogy diszkreditálják! Diszkreditálni fogunk a t. képviselő házi meg sok egyebet is. Diszkreditálni fogjuk magát a parlamentáriszmust a magyar nemzetnek politikai jó hírnevét, aláassák politikai állását, presztizsét, tekintélyét és hatalmát. Hiába nevezik a t. képviselő házi ezt a magatartást nemzeti politikának; nem mondom, hogy öntudatosan készakarva teszik, de nemzetgyilkos politika ez, mert alássa a nemzetnek életét.

A nemzeti politika.

Azt kívánja a magyar nemzet érdeke ma tőlünk, hogy aközöttelenné tegyünk, hogy tehetetlen, aszerint, tetterő nélkül, hol tömeges válság a magyar nemzet most, midőn anyagi téren a világ közgazdasági folyamatainak legfontosabb kérdése kívánna sürgető megoldást? Midőn a reánk nevez legfontosabb közgazdasági területét közt folynak a tárgyalások, közgazdasági viszonyaink berendezéséről hosszú időre vonatkozólag? Midőn, ha idejekorán fel nem emelhetjük szavunkat, ha idejekorán nem vehetünk részt ezekben a tárgyalásokban, fat a nemzeti teremtésnek, a dolog természeténél fogva, a mi felelősök, a mi megvalósításunk nélkül, a mi hátrányunkra. Azt hiszik a t. képviselő házi, hogy nemzeti politika az, aközöttelenné tenni a magyar nemzetet azzal a helyzetekkel szemben, amelyet a Balkán térségben látnak? Hiába gúnyozódunk a t. képviselő házi. Az a helyzet, az a forróság a Balkán térségben és érinteni fogja mindig nagyon közeliül a magyar nemzet érdekeit.

Nem volt még öntudatos magyar nemzeti politikus, aki azt állithatta volna, nem ma, de hosszú századokon keresztül, hogy köznyomás reánk nézve az, ami a Balkán térségben. Hiszen elkezdve a görög eszterázsg idejétől végigveződik a magyar történelmen az, hogy döntő fontossággal bír reánk nézve a balkáni helyzet. Ezért kell az, hogy Magyarország hozzatartozó része és pedig a paritás alapján teljes egyenlőséggel bíró része legyen egy olyan európai nagyhatalomnak, amelynek szava döntő súlyjal essék a mérlegbe.

Kubinyi Géza: Ezt akarják megakadályozni? Elnök: (Csengtel.) Kérem a képviselő úrnakat, ne méltóztatassanak közbeszólni.

Gróf Zichy Aladár: Ha szabad volna Kubinyinek, ő is érezné magyarul.

Kubinyi Géza: Én értek is, nekem nem parancsol senki!

Zboray Miklós: Nono, majd jön Podmaniczky.

Kubinyi Géza: Ott Micsoda beszéd ez!

Gróf Tisza István: Itt Zichy Aladár t. barátom azt mondja, hogy mi is oroszok magyarul; így hát hogy ki milyen magyarul érez, azt csak az tudhatja, a ki a szívében és a vesztében tud olvasni. Én nyugodt lelökkel mondhatom, hogy én magyar érzést nem fogok tanulni senkitől sem, de egyáltalán mondom azt is, hogy az én magyar érzésem azt parancsolja, hogy azt tegyem meg, a mit hazám érdekében fekvőnek talalok, tekintet nélkül a kitzárnere, tekintet nélkül a házra, tekintet nélkül arra, hogy minő megtámadásoknak vagyok ére kitéve.

Kubinyi Géza: Ez beszéd, ez nem tetszetős frázis.

Gróf Tisza István: Az én hazafi magyar érzésem csak azt tiltja meg, hogy akkor, mikor az ország érdekeiről van szó, bármiféle melles szempontok által visszavetáram magam meggyőződésem követelésétől és becsülettel teljesítésétől. (Élénk élénzés a jobboldalon.)

A balkáni veszedelem.

Hát t. Ház, ami a Balkán térségét illeti, nagyon természetes dolog, hogy itt senkinek eszébe nem jutna, senkinek a monarchia komoly tényezői közül valami expanzív, hódító politikát folytatni a Balkánban. Hiszen ez a kérdés ismételt nyilatkozatok és a monarchia egész magatartása által teljes világosságba van helyezve. Én nem kívánok a Balkán-félsziget mostani helyzetére nézve nem a kielétlen sötétebb színekkel dolgozni. Én nem állítom azt, hogy ott egy világbonnyalodom fog nétni beállni; de igenis, azt merem állítani, hogy az ottani események alakulására nézve igen nagy súlyjal bír az, hogy ez a monarchia és a monarchia állama nagy helyzetben van, minő politikai súlyjal, minő politikai tekintélyvel léphet fel, mennyire imponál a maga magatartásával, a maga viszonyainak rendbentartásával azoknak, akik a Balkánban zavart akarnek előidezni. Éppen ezért állítom ma azt, hogy minőenesetre egy kritikus, egy fontos politikai pillanatban az aközti, a melyet itt a képviselő házi kifejtettek, megszibaszja Magyarországot és a magyar

szemzet politikai súlyát kifelé és csorbítja azt az erőt, a melyvel érdekei külsőlétségekkel szemben is megvalósíthatja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ezen, t. Ház, mi nem segíthetünk; ezen csak a képviselő házi hazafiai belátása segít. De igenis, egy dologon segíthetünk és bármínó keserves feladat legyen az reánk nézve, felelőségünk tudatában segíteni is fogunk. Segíthetünk, segíthetünk kell és fogunk is segíteni azon, hogy a hadsereg széjjel ne zúzássék, hogy herczképtelen állapotba ne jusson, a képviselő házi magatartása folytán. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

A póttartalékosok sorsa.

És tehát a képviselő házi folytatják magukatartását... (Folytonos nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: (Csengtel.) Csendet kérek!

Gróf Tisza István: Ez megakadályozók továbbra is azt, hogy az újonczos megőrtetésessék, hogy a hadsereg kiképzése, úgy, hogy azt magyar törvényhozás túlnyomó nagy többsége kívánja és hajlja, eszközölés legyen: nekünk kötelességünk a törvény értelmében, a törvény által adott eszközök felhasználásával gondoskodni arról, hogy a hadsereg sorában ne álljanak be olyan házok, a melyek lehetetlenné tennék a hadsereg re nézve azt, hogy hivatásának megfelelően. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Ezt megesszük és meg fogjuk tenni t. képviselőházi, dacára annak, hogy a szíve fáj az embernek, midőn ezeket látja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Addig, míg lehetett, ideig-óráig segíthetett a katonai vezetésnek olyan ideiglenes rendszabályok által, a melyek a társadalmat, a nemzet tagjait túlságos szenvedésektől megkímélték. Mindaz, a mi újvíg történt és részben az, a mi még januárban is lehetséges, meg megkíméli a társadalmat a nagyobb szenvedésektől, de tovább lehetetlen volna a dologot vitálni és a felelőséget vállalunk a nélkül, hogy az 1888. XVIII. törvénycezik alapján póttartalékosokat tartalékosokat ne vonjuk be és ne tartuk bent mindaddig, míg azok helyét új újonczok el nem foglalják. (Helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Tisza István: Teljesen fejetetejére állítás az igazság, az alkotmányok és a parlamentáriszmusnak, ha a képviselő házi azzal állnak, hogy tisztelet, vagy hisz ember, de lege fonda terekszik, hiszen mindenki azt látja magaól, hogy igazsága van, de annak kell egy alkotmányos országban megőrtetés és érvényesülését a többség akar. Sajnos körülmény az, hogy a képviselő házi harminczet esztendővel a törvény mehozatala után ebredtek fel annak tudására... Egy hang: Azelőtt is követeltem mindjárt!

Gróf Tisza István: ...Hát ha a képviselő házi most joga van ilyen módon követelni annak a törvénynek végrehajtását, akkor joga volt harminczet esztendőn keresztül és akkor a legnagyobb hazafiatlanságot követte el ezen harminczet éven keresztül, ha ezt nem tette. T. képviselőházi Visszatértek oda, ahonnan a közbeszédok eltértek. (Hallják! Hallják!) Igenis, a lelkünk fáj, midőn hozzájárulunk a póttartalékosok behívásához, mert hiszen azok nagy részét családok ember, aki éhezni felelget, sőt regmeket hagy otthon, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) akiknek nyomora a szívet facsarja és az embernek, akiknek átka joggal fog hullar avoltra, akik reájuk ezt a helyzetet felidéztek. Élénk helyeslés, élénzés és taps a jobboldalon. Mozgás és zaj a baloldalon.)

Zboray Miklós: Komédia!

Szöts Pál: Az a komédia, a mit ott csináltak!

Gróf Tisza István: Ha a képviselő házi az igazságot, (Zaj a baloldalon.) azon igazán nagyon csodálkozom, de gondolják meg a dologot, ez az egész aközti, amelyre kitélenek, az a his időfeszítés, amire még képesek lesznek egy pár hétig, ez semmi irányba: az események alakulására sem fog befolyást gyakorolni, de minden igaz ok nélkül, minden erőt minden nélkül — még az önk álláspontjáról — minden haszon nélkül — törzatos szenvedés fog felidézni a nemzetnek széles rétegeiben. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Embertelen dolog, ez önkiföl t. képviselő házi. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Szöts Pál: Negyven ezer emberrel lyet tenni! Egy hang: Helyettük más negyven ezerrel bírnak be! (Hallják! Hallják! a jobboldalon. Élénk csengtel.)

Kristófy József: De azok nem családok emberek!

Gróf Tisza István: A haza érdekében és ezen szerencsétlen áldozatoknak a nevében és érdekében is kérem önöket, ne folytassák ezt az áldatlan és osztatlan küzdelmet. (Helyeslés és taps a jobboldalon és a közepén.)

Elnök: Az ílést tíz perczele felfüggeszti.

A magyar nevelésért.

Szünet után.

Eltner Zsigmond szólal föl, hogy megköszönje a törvényjavaslatl kapcsolatban beadott ellenindítványát, a mely arról szól, hogy a katonai iskolákban a nevelés kizárólag magyar legyen. Azt mondja, hogy a külső ellenzék nem fél, kitart a harcban, mert vele van az Isten. Tudja, hogy a tudoldal már lesi azt a perczet, mikor el lehet temetni a nemzeti togetakat. (Zaj a jobboldalon.) A külső ellenzék Samson példáját fogja követni, a ki hajától megfosztva, még elég erős volt arra, hogy megrázza a palota oszlopait és eltemesse a filiszteszokat miniszterekkel és mameükjakkal. (Durrétség.)

Füskiltások jobbról: Hol van a haj? (Durrétség.)

Eltner Zsigmond: Hadd düljön össze ez a fényes parlamenti palota, melyben eltemeték a nemzet jogait.

Az e nök indítványozza, hogy a legközelebbi ülés 28-án, hétfőn legyen. (Elfogadják.) Indítványozza, hogy 29-én és 30-án legyen még ülés, de azután január 3-ikáig szünet legyen, új ülést január 4-én tartson a Ház. (Elfogadják.)

Szederkényi interpellál.

Szederkényi Nándor a következő interpellációt intézi a pénzügyminiszterhez: Borsod-Bogács közepében létező foyasztási szövetkezet részéről történt megtervezés folytán, hogy italmérségi jogért beadott kérvényük mielőbb kedvezőleg elintézzessék, mert már hosszú időn át felszék elintézetlenül, kérdem: fog-e intézkedni, hogy az mielőbb kedvezően elintézzessék. Elnök: Az interpelláció kiadatka a miniszternek. Az ülést negyed 3 órakor berekeszti.

Budapest, december 23.

Újvíg gratulációk. Egy felhivatalos jelentés szerint újvígkor szinten meglesz a mamelukok üdvözölő inváziója a miniszterelnök, a képviselőházi elnök, s a szabadelvű párt elnöke felé. Tiszat Nagy Ferenc, Perczelt Kristófy József, s báró Podmaniczky Frigyes Kubinyi Géza üdvözöl, Ez

a dolog amnyira a belügye a szabadelvű pártnak, hogy eszünk ágában sem volna foglalkozni vele, ha a vezérközlomások közt nem volna ott Nagy Ferenc is, a ki úgy látszik, immár teljesen beleélt magát abba a szerepbe, a mely a mindenkori kormánykának való hízélg udvariással jár. A hogy Nagy Ferenc meggratulálja most Tiszát, épp olyan nyugodalommal meenne boldog újvíg közöttönni Széll, Khuen-Hédervary vagy akár Lobkovitz herczeg elé. Az egész afférban a legkevésbé ügyeljük Tiszát, a kire ugyancsak balul kezdődik az újvíg. Az obstrukció a réme most s 1904. első reggelén arra fog ebredni, hogy Nagy Ferencnek, aki még Széll Kálmántól megtanulta a rövid másfélórás beszédök titkait, végigéltvezesse egy obstrukciós gratuláló orvációját. S az a legkésőbb a dologban reá, hogy még — jó képet is kell csinálnia, a gonosz jatekhoz!

Zsilinszky államtitkár kiténtetése. A király, a hivatalos lap mai számának közlése szerinti Zsilinszky Mihály vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkárnak, buzgó és kitünő szolgálati elismerésül, a Lipót-rend közepkeszűjé díjmentesen adományozta.

A protestánsok állandó kultuszminiszter-jelölte, Zsilinszky Mihály a tudós történetirő, az akadémia tagja a közoktatásügyi terén szerzett érdemeivel is részölt a királyi elismerésre.

Bizony Ákos beszámolója. Bizony Ákos, a miskolci északi kerület országgyűlési képviselője, folyó hó 27-én d. u. 3 órakor tart a beszámolóját a miskolci »Korona» szálló nagytermében.

A nagyszöllői mandátum. Báró Perényi Zsigmond országgyűlési képviselő, akit Máramaros megye főispánjává neveztek ki, ma adta át Perczel Dezsőnek, a képviselőházi elnökének a nagyszöllői választókörlet mandátumáról való lemondó levelét. A megválasztott kerületben az ottani szabadelvű párt Sándor János helygüi államtitkár jelölte képviselőnek, aki a jelölést is fogadta. Sándor János hétfőn este utazik el báró Perényi Zsigmond kíséretében Nagy-Szöllőre, ahol kedden, e hó 29-én mondja el a programbeszédét s ugyanekkor vesz búcsút az ottanon kinevezett főispán is választótól. Az államtitkár eljelenítette dr. Kelemen Samu szatmari ügyvéd lesz, akit tegnap jelölt az ugyancsak megválasztott párt.

A margittai körlet fűggelenségi és 48-as pártján az egész kerületre kiterjedő végrehajtó bizottsága vasárnap délután Margittán gyűlést tart. Ezen a gyűlésen részveszt Szatmári Mór a terület országgyűlési képviselője is és ismerteti fogja a politikai helyzetet.

Apokrif nyilatkozat. A »Magyarország» című napilapban a csanád-palota fűggelenségi olvasdók nevében egy, Kossuth Ferenc és pártja élmádó, eljárást helytelenül közlemény jelent meg, mely miatt Becker János volt országgyűlési képviselő, a terület pártelnöke az elnökségről lemondott. Most az olvasó kör elnöksége Prókay János elnök és Csontos András pénztáros aláírásával ellátott átiratot intézett Becker Jánoshoz, a melyben a leghatározottabban tiltakoznak a közlemény szerzősége ellen és kijelentik, hogy a csanád-palota összes polgárok rajongó szeretettel és törhetetlen bizalommal ragaszkodnak Kossuth Ferenchez és pártjához; felkérlek egyben Becker Jánost, vonja vissza lemondását és ugy Kossuth Ferenc, mint az országgyűlési fűggelenségi és 48-as párt előtt jelentse ki, hogy a kör érzelmei nem változtak és hogy a közleményt egy Kriván nevű polgár tette közzé.

Változálan helyzet.

— Folyik az obstrukció. —

A parlament ma néhány napra felfüggesztette az ülést, hogy a képviselők a karácsonyi ünnepeket a hozzátartozók körében tölthessék. A képviselők legnagyobb része már elhagyta a fővárost. Kossuth Ferenc vidékre utazott, s a fűggelenségi párt legtöbb tagja is a kerületbe ment. Pihenimént gróf Tisza István is, akiről felhivatalosan jelentik, hogy annyira fáradt, hogy nem is utazik a gesztí birtokára, hanem a karácsonyi ünnepeket rokonnál, gróf Bethlen Pálnál fogja Beszterczén tölteni, hogy még a saját gazdasági ügyeivel se kelljen foglalkoznia.

A helyzet azonban nem változott. Ma korán délelőtt elmulott már minden remény-sége annak, hogy az újonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot ebben az évben letargyalhassa a Ház. Az obstrukciót karácsony után folytatják s tizenhat záróbeszéd lesz a benyújtott ellenindítványokhoz és határozati javaslatokhoz. A Szederkényi-párt lapja szerint a zárzó jogával még élni fognak: Hellebronth Géza, Gál Sándor, Zboray Miklós, Szederkényi Nándor, Mukits Simon, Lovász Márton, Kovács Pál, Ugron Gábor, Szluha István, Csávolszky Lajos, Uray Imre, Várady Károly, Molnár Jenő, Holló Lajos, Lendl Adolt, Bartha Miklós.

Tisza így hát egészen hiába mondta el az adventi prédikációját, s a póttartalékosok hiába reménykedtek abban, hogy nem viszik ki őket a családjuk köréből. A helyzet változálan...

A politika mai hírei a következők:

A póttartalékosok sorsa.

A legnagyobb és részvételtes érdeklődés kísérő most a póttartalékosok sorsát. Most már fút accompil, hogy körülbelül negyven ezer embert ragad ki a hadvezetés a rendes foglalkozásából, sok ezret a családja köréből visznek a kaszárnyákba, hogy ottölják velük az újonczokat. Annál

sajnálatosabb a helyzetük, mert Nyiri honvédelmi miniszternek a képviselőházi mai ülésén tett nyilatkozatából kétségtelen, hogy a most teljesített szolgálat nem is számít a fegyvergyakorlatok idejébe.

Eddig sokan azon a véleményen voltak, hogy a póttartalékosok behatása nem olyan túlságos csapás, hiszen télen még kényelmesebb is a szolgálatuk, mintha nyári idején fűraszó hadgyakorlatokban való részvételre rendelik be őket. Most aztán kiderült, hogy a póttartalékosok ki vannak téve annak, hogy télen is, nyáron is szolgálni kötelesek. Hogy mi csoda nyomorúságnak a kutorrása lehet ez a rendelkezés, azt most szinte elképzelni is lehetetlen.

A póttartalékosok sorsára való tekintettel nagyban kapuztálta ma a képviselőházi folyószón Nyiri Sándor honvédelmi miniszter az obstrukció ellenzékét, hogy hajgjon fel a rendkívüli fegyverek használatával, hogy talán most, az utolsó pillanatban lehetséges a póttartalékosok sorsán segíteni. A szünet alatt odament a záróbeszédre készülő Eitner Zsigmondhoz és hangos szóval kérlette őt: — Aljlatok el a szótól. Be kell látnotok, hogy minden további időtöltéssel ártotok és ha följáratok az obstrukciót, a hazának tesztek szolgálatot.

Eitner azonban vállat vont és választóira hivatkozott. A honvédelmi miniszter később a folyosón Ugron Gáborral vitázott, de az is hathatatlán maradt.

— Hasztalan minden, mondotta, mi tovább közdünk!

Ezzel megpecsételték a póttartalékosok, meggyenezet magyar ember sorsát.

Tisza választásokra készül.

Hogy milyen kázasan készül Tisza a választásokra, arról a hivatalos lap mai száma után, a mely négy főispánnak a felmentéséről és hat főispán kinevezéséről ad számot, elég fogalmat alkothatunk. A hivatalos lap szerint a király felmentette állását (saját kérelmére) dr. Bárdossy Jenő, Sáros vármegye, dr. Hagara Viktor, Bereg vármegye, dr. prof. Jankovich László, Zala vármegye és dr. Kromalin Viktor, Nyitra vármegye, főispánját. Kinevezte Bereg vármegye főispánjává dr. Beóthy Pál főszolgabíró, Hajdu vármegye és Debreczen város főispánjává Dona bíró Elemer országgyűlési képviselőt, Sáros vármegye főispánjává báró Ghillány Imre nagybirtokos, Zala vármegye főispánjává Hertelényi Ferenc országgyűlési képviselőt, Máramaros vármegye főispánjává Perényi Zsigmond báró országgyűlési képviselőt és Nyitra vármegye főispánjává Thuróczy Vilmos nyugalmazott főispánt.

Itt említjük meg, hogy Domahidy Elemer, a nagykárolyi választókörlet országgyűlési képviselője választóhoz búcsulevelet intézett, melyben megköszöni a bizalmat, a mely által alkalmat adtak neki, hogy »közismerteti gyarapíthassa». A derék nagykárolyi választó polgárok bizonyára megelpevte veszik tudomásul, hogy mit köszönhet nekik a volt képviselőjük. S bizonyára sajnálják, hogy nem költöttek a parlament helyett valami iskola-ra. Ott — még több ismeret szerzését volna, s az talán alkalmasabb hely is ezekre a célokra, mint a törvényhozó testület?

A képviselőház szünete.

A képviselőházi ünnepi szünete ugyancsak rövid lesz az idén. A mai ülésen meghatározták, hogy a Ház december 24., 25., 26., 27. és 31-én, a következő évben pedig január 1., 2. és 3-án szünet tart, december 28., 29. és 30-án ellenben ülésezik, január 4-ig kezdve pedig állandóan folytatja tárgyalásait.

Apponyi beszámolója.

Egy könyvomatok lapudósát jelenli: illetékes helyről annak konstatálására kérék fel bennünket, hogy az a hír, mintha gróf Apponyi Albert országgyűlési képviselő január hó derekán szándékoznék jászberényi választói előtt megjelenni, a tényeknek nem felel meg. Gróf Apponyi Albert feljegása szerint a politikai fejlemények még nem értek el azt a stádiumot, amelyben ő a nélkül, hogy a békés kibontakozást még nem neheztelne, nézetét a politikai helyzetről minden feszélyezés nélkül adhatná elő. Ehhez járul az is, hogy a helyi viszonyok Jászberényben, a hol szabad ég alatt kelene beszámólnia, egy januári beszámolója nézve nem éppen kedvezők. Gróf Apponyi Albert felteszi, hogy jászberényi választói vannak annyira bizalommal hozzá, hogy nyugodalommal várják be, míg a politikai körülmények neki lehetővé fogják tenni, hogy a közelmúltban és a jelenben foglalt álláspontját előtűti is igazolhassa.

Háború küszöbén.

— Orosz-japán-angol készülődés. —

Ugy tűnik föl, mintha az angol közvélemény orgánumai megjelédtek volna saját maguktól, amiért a minap oly hangosan fújták meg a harci riadórt. Vagy diplomacziából, vagy más okokból most békésebb hangon irnak és azt hangoztatják, hogy meg van a békés megoldásnak lehetősége és — véleményük szerint — Oroszország is engedhet anélkül, hogy tekintélyének ártana. Japán is elérheti azt, amit követel és nincs szükség arra, hogy a háború szellemét földézzék. Kivételet csak a »Times», amely a helyzet tisztán látja és nem is akarja elburkolni azt. Azt állítja, hogy a háború veszedelme növekedőben van.

A békés hurok megpendítése ellenére is a háborús készülődések az egész vonalon folynak és pedig szakadatlanul, kázasan. Oroszország és Japán megerősítik hadi tengerészetiüket, a mennyire azt most — az akút

veszedelem idején — tehetik. Angol-országnak ugyan nincs szüksége tengeri haderejének nagyobbitására, mert az egymaga fölveheti a mérközött Oroszországgal. Mind amellet készenlétben tartja tengeri haderejét. »Nem árt — ugymond egy angol újság — ha szárazon tartjuk puskaporunkat, mert nem tudni, mely pillanatban lesz szükség rá.

A japán kormány — ugy látszik — nem bizik már egyáltalában az oroszokkal való konfliktus békés megoldásának lehetőségében. Sanghaiban újabb tíz hajót bérlet. A lovak vásárlása pedig szakadatlanul folyik. Hogy Oroszország tengeri háború esetében mennyire hátrányban van, bizonyítja a hír, a mely ma érkezett Londonba és a mely azt mondja, hogy háborúra kerülvén a sor Japán és Oroszország közt, Kína okvetlenül Japán pártjára fog állni. Ilyenformán Oroszország három hatalommal állna szemben: Japánnal, Angolországgal, melynek érdekszférái nem engedik az orosz terjeszkedést Kelet-Ázsiában és Kínával, a mely természetesen szövetségese Japánnak, a mikor egy európai nagyhatalom leveretéséről van szó.

A mai híreket az alábbi táviratokban adjuk közre:

London, decz. 23.

A lapok ma békésebb hangon irnak a kelet-ázsiai válságról s biznak az angol és a francia diplomacziának a békét elősegítő tevékenységében. A római japáni követ ma a tevékenyöket mondta egy újságnak: »A helyzet nem kétségbeesett. Oroszország legutóbbi javaslatai nem öy kedvezők ugyan, mint várják, de Japán ellenjavaslatai is olyanok, hogy alkalmasok a béke fontartására.

A mellett azonban mind a két fél folytatja a háborús készülődést. A japáni kormány Sanghájban tíz nagy hajót bérlet csapatzállításra, orosz újvígok pedig Mongolországban lovat vásárolnak. Érdekes a Daily-Mail-nek az a ticiesini jelentése, hogy háború esetében Kína Japánnal fog szövethetni. Hír szerint a japáni hadihajókat Port-Artur előtt fogják koncentrálni.

London, decz. 23.

A döntés most Oroszország kezében van. Ezt valija nemcsak az itteni japáni követ, hanem az összes kelet-ázsiai táviratok is. A Times megjeli az utat, amelyen Oroszország a békét biztosíthatja a nélkül, hogy prosztizsének ártana. Azt ajánlja a czárnak, hogy szakítson a háborús párttal, a mely melleske ezelőkből akarja a háborút. Az itteni japáni czegek táviratokat kaptak, amelyek szerint a helyzet nem aggasztó.

London, decz. 23.

A hivatalos forrásból származó csillapító hírekkel szemben a Times azt írja, hogy a háború veszedelme növekedik s hogy immár alig várható a békés kiegyenlítés.

Páris, decz. 23.

A külügyminiszterium megvárta az a jelentést, mely szerint az Oroszország és Japán között fennálló vitás eset elődöntést Delcassé külügyminiszter döntésére bocsátották volna.

Uj regényünk.

Karácsonyi számunkban nagyértékű új regény közlését ígértük meg, amelynek ez a címe:

Egy lélek története.

Ezt a roppant érdekes munkát Anatole France, a francia akadémia hírneves tagja írta.

Anatole France

a leginomabb lelkületű francia írók közé tartozik. A körülötte hullámzó életben nem keresi a rutint, a visszataszítót, undorítót, csak azért, mert a természetben, az emberi társaságban rút és visszataszító dolgok is vannak. Elesen boncoló elmeje, tisztán látó szeme, melegen dobogó szíve ugy inspirálja neki a látottakat, hogy műveiben mint a lelektan és a poézis retortáiból, mint az irodalom gyöngyét jutnak az olvasó elé. Ez az új regény:

Egy lélek története

Anatole France legkitünőbb munkái közül való. Minden nagy irodalmi erőnyei egyesünek benne, s a mellett, hogy magas irodalmi helyet foglal el, egyszerűsége a legvonzóbb olvasmányok egyike, kitünő fordításban karácsonyi számunkban adjuk belőle az első közleményt.

A postagazdaság értesített bennünket, hogy karácsonyig tehervonatokon fogja szállítani a vidékre menő újságokat. Ertesítjük ö, olvasóinkat, hogy ennél az intézkedésnél fogva ma és holnap kénytelenek vagyunk lapunkat a megszokott időnél korábban lezárni.

Azokat az olvasóinkat, akiknek előfizetése ujjévkor lejárt, kérjük, hogy a megrendelést idejekorán megújítani szivesek legyenek, annyival inkább, mert csak azok kapják meg ujjévkor a Rákóczi-albumot, akik lejárt előfizetésüket kellő időben újítják meg.

UJDONSÁGOK.

Utazás egy ebéd körül.

Étkezésekről ritkán esik szó a krónikában. Legfőbb királyok és államfők lakmározását jegyzi föl. Akkor sem a laboma a lényeg, hanem a fejedelmek beszédei és emlékezete. Egy-egy banktróli napvilágot lát ugyan néha a tudósítás a napi krónikában, de mindig azzal kapcsolatban, hogy kinek a tisztelőre adottát a bankot, vagy milyen célt szolgált.

Most azonban külön fejezetet kell szentelünk egy ebédnek. A főváros ebédjeiről van szó. Azokról, a melyeket minden esztendőben a katonai sorozó bizottság tisztelőre szokott rendezni. Ma a főváros közgyűlésén valaki azt az indítványt tette, hogy miután az a város amugy is olyan szegény és a szükségessége is elég nagy, minél költsezzék a fővárosra? Miért kerüljön a városnak minden esztendőben néhány ezer koronájába az, hogy Budapestet sorozócsok vannak? Hát nem elég baj ez magában is? Az indítványt elfogadták. Katonákkal tehát ezúttal nem ebédelünk együtt.

Talán kissé komolyabb jelentősége is van ennek, mint első pillanatra látszik. A főváros bizonyára nem farkadik az ebédekkel. Banketteznek bizony bőven a főváros urai. Egy ebédnél több, vagy kevesebb, még sem kottyan. Enni úgy is kell. Ha hébe-hóba az ebéd nagyszabású lesz és többre kerül, akkor az az ebéd megcsúszhat már, mint a defecit. Mindenki megvendéget a főváros: szerb dalárokat, orosz vendégeket, kongresszusokat, tengerentúli jött-jövőket. És híresek is a főváros lakomái s messzire elviszik a példátlan és hagyományos magyar vendégszeretet hírt.

Most mégis egyszerre megszűntek egy ebédet, amely pedig évek hosszú során a megszokott dolgok közé tartozott. Nem lehet ennek más oka, mint az, hogy úgy szaturálva van az egész Magyarország a katonaság ellen táplált ellenszenvől, úgy érezzük, hogy súlyos teher gyánant nehezíti ránk a militarizmus, hogy ily módon is kifejezésre jut ez. Ösztönöztereg pattan ki a magyarból, hogy mizand a keserűséget, amelyet katonai rendszertünk évtizedek óta, de különösen a lefolyt éven okozott nekünk, valahogy ki kell fejeznie más uton-módon is, mint parlamenti vagy huplapi módon.

Egy ebéd bizonyára csekély dolog. De mielőtt szimpionává lesz, jelentőséget kap. Sokszor egy csekély szimpionából többet lehet tanulni, mint a legnagyobb és legnagyobb kifejezésekből. De persze, csak az tanult, a ki tanulni tud. És miket tudott a militarizmus tanulni? Ha a magyar a vendégszeretetet megtagadja, ott mely okok forognak lenn. Majd, ha a katonaság velünk egy test és egy lélek lesz, akkor megint együtt fogunk ebédelni katonákkal.

— Személyi hírek. Hieronymi Károly kéréskedelmi miniszter, aki családját leküldte Abáziába, ma reggel visszakerült a fővárosba. — Péter főherceg Bécsbe érkezett.

— Karácsonyi istentiszteletek. Szent karácsonyt a hagyományos ünnepekhez közt úgy néz a főváros keresztény templomaiban. Húnap esztendőben a szent estén az összes plébánia templomokban esteli istentiszteletet, illetőleg éjjeli misék lesznek. Ünnepe előtt és másnapján ponteken és szombatban délelőtt valamennyi templomban zenés vagy énekes misét tartanak. A budavári koronázó Mátyás templomban és a belvárosi főplébánia templomban délelőtt tíz órakor lesznek az ünnepi istentiszteletek. A protestáns templomokban mindenképp napon ünnepi prédikációt mondanak.

— Nigra utóda. Rómából jelentik, hogy a kormány még nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy kit nevezzék ki gróf Nigra utódjává a bécsi nagykövét állásra.

— Bordeaux csipkék. Bordeaux csak pompás borairól volt eddig híres. De hogy ott habhéber csipkék is vannak, — és főképp olyan csipkék, — melyek díner-kre is hivatalosok szoktak lenni — arról nem tud a történet, Annál meglepőbb tehát az a passzus, amely a főváros egyik napilapján fordul elő. A szobán forog újsg egy novellát adott közre, ahol a báróné, várpáros ajkát harapdava, így szól a báróhoz: — Csak grófnőnél szintén nagy ebéd volt, a melyre Bordeaux összes csipkés hivatalosok voltak. Mi azonban nem ...

Rettenetes! A bourgeois gondolkodása emfő száznak téphet ki a hájt, még sem találja ki, hogy hivatalos meg csipkék ebédre, és ha már megírta őket, miért tett ezért szemrehányást a báróné a bárónak. Arról nem is szólnak, hogy a sciéma embernek fogalma sincs arról, hogy például, hogy kell a csipkét asztalhoz ültetni, mi a kedvező ótele, (már t. i. a csipkéknek) illik ilyen alkalomkor szíves likörök felszolgálni, stb. Minden sőt minden szót a közönséges balandó elölt. Ha azonban egy kissé közelebbről nézzük meg a font említett novellát, mindjárt kitűnik, hogy a jó filisztereknek nincs okuk kétségbe, ha a csipke a megbédeltetés labirintusaiban járhatnak. Kiténik nevezetesen az, hogy a különben francia novellát német „eredetiből” fordítottak, ahol pedig die Spitzen Bordeaux-émlől van említés téve. Spitzten: előkelőségek, notabilitások, amelyeknek helyére a burgó forduló bordeauxi csipkékkel tölteszt asztalhoz. Így te-

hát érthető a báróné felháborodása, aki nem akarta azt a ritka alkalmat elmulasztani. De érthető az olvasó meglepetése is, aki nincs hozzá szokva ahhoz a látványhoz, hogy bordeauxi, vagy másminy csipkék jöjzen kanakazzák a bouillont. Mindenek után pedig a hírre csipke-fátyolt dobunk a legújabb Lajter Jakab bölcsőjére, mert bizony mindnyájunkat érhet baleset ...

— Hazug merénylő. Néhány bécsi lap ma kalandos hírekben ír arról az állítólagos támadásról, amely Kossuth Ferenc ellen irányult s amelynek egy „előkelő ur-ember” lett volna az aktív szereplője. Értékelésünk szerint az egész hírből egy szó sem igaz, Kossuth Ferencet nem támadta meg senki. És nem hiszünk, hogy akadna olyan elvetemléd ember ebben az országban, aki Kossuth Lajos fiához, a magyar politikai életnek ehhez a kitűnőségéhez tiszteltlenül közelíteni is merne.

— A vasuti börtölegyek érvényességének megbeszabítása. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter értesítette az államvasutak igazgatóját, hogy az 1903. évre kiadott államvasuti összes bevételre évi bérlet- és évi szabadjegyek érvényét az 1904. évi január hó 31-én napjág kiterjesztette. Ez a megbeszabítás nem vonatkozik a bevételre, hanem az évi bevételre, jelesül a fővárosi menedzser váltásáról jogosító arczképes igazolványok alapján az 1904. évi január hó elseje után csak az esetben igényelhető utazási kedvezmény, ha ezeket az 1904. évre megfelelően érvényesítették.

— Királyi kincsevizek. A király dr. Kossa Gyulát, a budapesti állatorvosi főiskola nyilvános rendes tanárát jelen hónapban a VI. fizetés osztály második fokozatába és dr. Vigarszky Istvánt, a budapesti állatorvosi főiskola nyilvános rendkívüli tanárát címmelet és jelleggel felruházott segédtanárát rendes tanárává nevezte ki.

— Nardau merénylője. Adonk lútt arról, hogy Nardau Miksa író ellen Párisban egy fanatikus zionista merénylő kísérletet tett. Párisból jelentik, hogy a „Figaro” egy munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott Nardau Miksaival a merénylőről. A merénylő, Louban Selik, vele ellentétben nézeteket valló szektához tartozik és a zionista egyesület küldte ki, hogy a zsidó telepítéséről Nardauval tanácskozzék. Nardau kifejté aztán, hogy a zsidók telepítése csak ügandában lehetséges. Palesztinában egy zsidó királyság alapítását lehetetlennek tartja. Ezért támadják őt azok, a kik fanatikusok ragaszkodnak Palesztinához. Ehhez a Palesztináról lebeszélő szektához tartozik Louban is, a ki Nardau vezedelése vallási rajongónak tart.

— Hóburg Lujzáról. Bécsi lapokban fölföl merülnek a Koburg Lujzával foglalkozó hírek. Minduntalan szűkebbnek tartják a kormányhoz közel álló lapok hangulatozni azt, hogy Koburg Lujza csakugyan örült és ezért tartják internálva. Frankfurtból jelentik, hogy a „Frankf. Ztg.” legutóbbi száma foglalkozik most a bécsi lapokkal, amelyek minap is állították, hogy Lujza hercegszónyon kétségtelenül megalapították az elméletét. Ezek a cikkek — úgymond az idezett lap — sugalmazták és nem nehez kitalálni, hogy honnan jut a szél. Nem örült a hercegszónyon, hanem komoly nyelvi és műveltség kérdések sok hi telezője jelentkezett időközben, nagyon természetes, hogy ily módon bizonyos oldalról nyomást akarnak gyakorolni a hitelezőkre.

— Az új telefonközpont. Minap részletesen leírta az új telefonközpont, annak berendezését és az átalakítás előnyeit. Ma délelőtt mutatják be az új telefonközpont egész berendezését a sajtó képviselőinek. A bemutatás ma délelőtt tíz órakor történt.

A sajtó képviselőit a hivatalos elfoglaltsága miatt távollévő Szalay Péter postai- és távirat-előigazgató helyett Follert Károly postai- és távirat-előigazgató fogadta, kinak üdvözlő beszéde után a berendezést a vendégek Kolozsáry Endre postai- és távirat-előigazgató és Balla Pál műszaki tanácsos vezetése alatt tekintették meg. A bemutatón jelen volt Kiss József postai- és távirat-előigazgató is. Ismételtük itt is, amit minapi hírlapunkban mondtunk, hogy a legmodernebb amerikai rendszer szerint rendezték be az új központot, a beszélő eszközök és vezetékek, a melyek a legnagyobb mértékben megkönnyítik a beszélgetést. Nem lesz ezután baj az összekapcsolással, mert a kezelő kasszónak nem kell külön egy másik központot kérnie az összeköttetést, ha az előzőt megszünteti. Akarmilyen távol van a beszélő a központtól, azonnal megadja az összeköttetést. Nem lesz baj a szétválasztással sem, mert ha mindket beszélő szekrényre a hallgatóság kinyitja felüggesztik, azt észreveszik a közponban és bontják az összeköttetést. Nem zavará a beszélgetést a kezelő kasszón sem a sztrópló kérdéssel: „beszélnek kérem?” Ilanem nyugodtan megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy a beszélgetés megszűnt. Legnagyobb előnyök egyike az, hogy nem kell csilingelni. Ez tette idegessé azokat, akik sokat beszélgettek telefonon. A hallgató csövet csak a füléhez kell illeszteni s a kezelő kasszón nyomban kérdzi, milyen számat kíván megvárhatja, amíg a jelző láng mutatja, hogy

Komlótelepítés. Az udvarhely megyei gazdasági egyesület komlótelepítési bizottsága a földművelésügyi minisztériumtól nagyobb kölcsönt kér. Bácskában ez évben a komlóterméssel nagy sikert értek el s a jövő évre már több gazda előkészült a komlótermelésre. Talian Béla földművelési miniszter Cséri szaktanárt bízta meg, hogy a komlótelepítésre készülő vidékeket szakfelügyelő tartson.

Arverések. A fővárosban: Janisch János ingóságai VI. ker. Rózsauca 51—53. december 29. — Ifj. Kémény Ferenc ingóságai IX. ker. Soroksári-utca 24. december 29. — Deutschländer Lipót ingóságai VI. ker. Andrássy utca 61. december 30. — Wessely Ernő ingóságai VIII. ker. Göyü-utca 20. december 24. — Ligeti Miklós ingóságai VII. ker. Izabella-utca 7. december 24. Martinelli Antal ingatlana a budapesti törvényszéknél 1904. január 29. — Lantos Nagy János ingatlana a I—III. ker. járásbírósnál 1904. január 29. — Burger György ingatlana a I—III. kerületi járásbírósnál 1904. január hó 12.

A vidéken: Feuerstein János ingatlana Mágocs (Sásd) kb. községhez tartozó 1904. január 14. — Schreiner Zsigmond ingatlana a szatmári járásbírósnál 1904. január 23. — Zsigmond János ingatlana Oláh-Tópicza (Szászrégen) kb. községhez tartozó 1904. január 11. — Kurucz Lajos ingatlana Szarvaspálya (Szárk) kb. községhez tartozó 1904. január 19. — Sternich Fülöp ingatlana az újpesti járásbírósnál 1904. január 19. — Székely István ingatlana a nagy-kálói járásbírósnál 1904. január 25. — Csolnaki Dániel ingatlana Csolnaka (Vajdahunyad) kb. községhez tartozó 1904. január 21. — Pázmány Dénes ingatlana Gáspoly (Szt-Gothárd) kb. községhez tartozó 1904. január 22. — Farkas József ingatlana a kecskeméti törvényszéknél 1904. január 28. — Bagli Pál ingatlana Németújvár (Bazin) kb. községhez tartozó 1904. január 12. — Kis Sándor ingatlana a székhelyi járásbírósnál 1904. január 21. — S. Á. Dénes ingatlana a dési törvényszéknél 1904. február 11. — Rónai Lajos ingatlana a kaposvári törvényszéknél 1904. március 14. — Fülöp István ingatlana a szegedi törvényszéknél 1904. január 18. — Sembery István ingatlana a rétségi járásbírósnál 1904. január 28. — Ozv. Dobos Adám ingatlana Egerberg (Torda) kb. községhez tartozó 1904. március 23. — Loboda Pál ingatlana az apatini járásbírósnál 1904. január 27. — Zsigárdy Aladár ingatlana Vágyzseher (Galanta) kb. községhez tartozó 1904. március 23. — Csekő Lajos ingatlana Mezőtúr 1904. január 15. — Kertész Jakab ingatlana Szabadkán 1904. január 4. — Gragyaszi István ingóságai Récsmén (Hódmező) kb. december 30. — Stander Erzsébet ingóságai Tur-Terében (Halmi) kb. 1904. január 11.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonátözsde.

Valahára egy kis változás, nem ugyan a készpénzár, mint inkább a határidővel. Az a nagy fordulat idő és eseményhatalom az eredményezte ma, hogy a határidő buza irányzata mérsékeltlen emelkedő volt, javult kissé a tengeri ára is mely idült a vidéken élénk az érdeklődés, a rozs ára pedig csak számlára történt vásárlások révén emelkedett kissé. Zabot még mindig bőven kínálunk, minél következtében nem is emelkedett.

A készpénzár ma 12.000 mm. buza került forgalomba változatlan árával. A többi gabona ez körül állt: rozs 500 mm. zab 150 mm, tengeri (új) 200 mm. vörös herceg 85 mm, bú kőny 160 mm, változatlan ár. — Malé császáros.
Buza. Veszprémi 190 mm, 705 kor, 80 kor, 150 mm, 785 kor, 792 és 84 kor, mind három hónapra.
Mezőgyepesti: 1200 mm, 78 kor, 797 és 84 kor, Pestmegyei: 200 mm, 80 kor, 795 kor, 130 mm, 755 kor, 780 kor, rozs.
Bácskai: 600 mm, 78 kor, 786 egyneked kor, 200 765 kor, 767 és 84 kor.
Törzsi: 29.0 mm, 765 kor, 772 és 84 kor, borsárakva, egytized száll.
Zimanyi: 2600 mm, 767 kor, 765 kor.
Baktárkai: 2600 mm, 765 kor, 767 és 84 kor, egytized száll.
Rosa: 300 mm, 635 kor, 100 mm, 635 kor, 100 mm, 830 korona készpénzes mellett három hónapra paritásra.
Zab: 100 mm, 570 kor, 100 mm, 552 és 60 kor, 100 mm, 550 kor, 150 mm, 545 kor, 400 mm, 505 kor, 100 mm, 540 korona készpénzes mellett, mind három hónapra.
Tengeri: új ár, 200 mm, 495 kor, készpénz fizetés mellett Kőbányán.
Lohoz: 60 mm, 6080 kor, 25 mm, 5950 készpénzes mellett.
Bákkányi: 100 mm, 630 korona készpénzes mellett paritásra.

A határidőplaczo valamivel jobbra fordult az irányzat, a hangulat barátságosabb volt. — Kötetett:

Dél előtt.

Buza áprilisra	7.70, 7.71, 7.69, 7.73 k.
Buza októberre	7.57, 7.58 k.
Rosa áprilisra	6.58, 6.59 k.
Tengeri májusra	5.13, 5.20 k.
Zab áprilisra	5.42, 5.45, 5.42 k.

Déli 1 óra kor hivatalosan záródnak:

Buza áprilisra	7.77—7.73 k.
Buza októberre	7.57—7.59 k.
Rosa áprilisra	6.59—6.60 k.
Tengeri májusra	5.19—5.20 k.
Zab áprilisra	5.42—5.43 k.
K. repce augusztusra	11.70—11.80 k.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Buza áprilisra	7.73—7.74 k.
Rosa áprilisra	6.63—6.64 k.
Tengeri májusra	5.20—5.21 k.
Zab áprilisra	5.42—5.44 k.

Terménytözsde.

A terménytözsde mérsékelt forgalom volt. Disznósor 50 kilónként 65 koronáért kelt.

Gabona- és lisztforgalom

1908. évi decz. 21. esti 6 órától decz. 22. esti 6 óráig

Árú megnevezése	ár	ár	ár	ár	ár
Aszaru megnevezése	ár	ár	ár	ár	ár
buza	2805	2805	—	—	—
rozs	460	460	—	—	—
arpa	2105	2105	1509	327	5236
zab	514	514	—	—	—
tengeri repce	637	637	101	—	101
liszt	—	—	11603	1719	13322
korpa	—	—	1711	200	1911
összesen	6521	6521	14924	5748	20670

b) Átmeneti forgalomban

buza	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—
arpa	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—
tengeri repce	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	—
korpa	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	—

Érték-tözsde.

Tekintettel arra, hogy a keletkezési helyeztről kedvezőbb jelentések érkeztek másrészt pedig a külkereskedelmünk kedvező mérlege következtében ma minden téren ismét élénkebb volt a vételkedv, melynek hatása alatt az irányzat lényegesen javult és az árfolyamok az egész vonalon tetemesen emelkedtek. Elénk kerültek főleg a két hitelrészvény után, melyekben terjedelmes fedezési vásárlások is történtek. Osztrák hitel 3.50, magyar hitel 4.50 koronával magasabb árfolyammal került forgalomba. Javultak még osztrák-magyar államvasút részvények 2 és rimamurányi vasúti részvények 1 koronával. A helyi értékek piacán kevésbé volt élénk az üzlet, a hangulat azonban itt is javult. Nagybőv érdeklődés mutatkozott a magyar jelzálogbank és a budapesti közúti vasút részvényei iránt, melyek 2—2 koronával javították jegyzésüket.

Előzőzsde.

Az előzőzsde kedvezőbb kelteltései híreire szilárd volt. — Kötetett: osztrák hitelrészvény 83—83.50, magyar hitelbank 78.50—78.75, magyar leszámlító és pénzváltóbank —, magyar jelzálogbank II. kb. —, osztrák magyar államvasút 618.00—618.75, déli vasút —, rimamurányi vasút 499.25—500.00, közúti vasút 611.50—612.00.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 690.00—691.00, magyar hitelbank 782.50—783.00, magyar leszámlító és pénzváltóbank 628.00—629.00, magyar jelzálogbank II. kb. 522.50—523.00, osztrák-magyar államvasút 679.75—680.25, déli vasút 44.00—45.00, rimamurányi vasút 500.00—501.00, magyar koronajáradék 92.05—92.10, magyar aranyjáradék 113.25—113.50, közúti vasút 612—612.50, városi villamos vasút 332.—332.50.

Déli tözsde.

Folytatolagos külföldi vásárlások következtében a kedvező disz, oltató érvényben maradt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 690.—691. —, magyar hitelbank 782.25—783.00, magyar leszámlító és pénzváltóbank —, magyar jelzálogbank II. kb. 523.50, osztrák-magyar államvasút 679.50—681.00, rimamurányi vasút 500.00, magyar koronajáradék —, magyar aranyjáradék —, közúti vasút 612.—612.50, városi villamos vasút 332.—332.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 691.—691.50, magyar hitelbank 783.75—784.00, magyar leszámlító és pénzváltóbank 463.—463.50, magyar jelzálogbank II. kb. 523.50—524.—, osztrák-magyar államvasút 680.50—681.—, déli vasút 63.50—64.—, rimamurányi vasút 500.50—501.—, magyar koronajáradék 92.—92.05, közúti vasút 612.—613.—, városi villamos vasút 332.—332.50.

Praktikum-üzlet: Diphaltosítások osztrák hitelbank honapra 4—5 k, nyolc napra 10—12 k, 1903. január végére 28—30 korona.

Utóelőzsde.

Az utóelőzsde szilárd volt osztrák hitelrészvények áránál. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 691.2—691.50, magyar hitelbank 783.50—784.00, magyar leszámlító és pénzváltóbank —, magyar jelzálogbank II. kb. —, osztrák-magyar államvasút 681.—681.50.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, decz. 23. (Az Egyetértés távirata.) Ma sok látogatója volt ugyan a gabonátözsdeknek de az üzlet mégis szűk keretben mozgott, mert a tulajdonosok buzást 5 fillérel magasabb árákat követeltek, minél következtében a vevők tartózkodtan viselkedtek. A többi gabonafélékre az irányzat változatlanul nyugodt volt; az árak nem változtak.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, decz. 23. (Az Egyetértés távirata.) Noha a magyar képviselőházban a honvédelmi miniszter fegyvert cseleltetett s a Balkánról vész jött, a mai előzőzsde inkább a kedvezőbb letesszai híreket és azt veték irányadóul, hogy a monarchia külkereskedelmi mérlege novemberben újra javult. A hangulat ennek következtében barátságos volt s a vezető értékek árfolyama, élénkebb kereslet mellett emelkedett. A hangulat mindvégig kedvező maradt, azért is, mert Berlinből is jobb árfolyamokat jelentettek.

11 óra kor záródnak: Osztrák hitelrészvény 689.50, magyar hitelbank 782.—, osztrák-magyar államvasút 679.25, Lloyd —, déli vasút 87.75, alpesi banya 411.50, rimamurányi vasút 499.—, prágai vasút —, május járadék 100.55, magyar koronajáradék —, török sorsjegye 139.20, német bírodalmi márká 117.30, Schodnicka —, Kárpáti petroleum részvények —, Länderbank —, hírtelenbergi —, fegyvergyár 430.—.

A déli tözsde szilárd irányzattal nyílt meg. **Jegyzetek:** osztrák hitelrészvény 689.50, magyar hitelbank 782.—, Länderbank 443.—, Unionbank 544.—, angolbank 282.—, Bankgesellit 527.—, osztrák-magyar államvasút 679.25, déli vasút 87.75, elbavólyi vasút 420.—, alpesi banya 411.50, rimamurányi vasút 499.—, prágai vasút —, május járadék 100.55, magyar koronajáradék 98.95, török sorsjegye 139.25, német márká 117.30, Adria részvények —.

Bécs, decz. 23. (Osztrák értékek távirata.) 42 százalékos papírjáradék 100.55, 42 százalékos ezüst-járadék 100.50—80, 4 százalékos osztrák aranyár 120.60, Osztr. koronajáradék 100.70, 1860 sorsjegye 155.75, 1864 sorsjegye 260, Osztr. hitelsorsjegye 470.—, Osztr. hitelrész. 691.50, Angol-osztr. bank —, Union-bank 544.50, Bécsi bankvereinek 5.625, Osztr. Länderbank 442.75, Osztr. nev. bank 1630 Osztr. magy. állam. 651.25, Déli vasút 87.50, Elbavólyi vasút 420.—, Dunaj-özület, társ 380.—, Alpesi rész. 413.—, Dohány-rész. 352.50, 20 frankos 1906. Cs. k. arany (vert) 11.35, Londoni viltóár 239.30, Német bankváltók 117.32, Lipótko 320.—, szilárd.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Berlin, decz. 23. (Az Egyetértés távirata.) A tözsde az orosz japán konfliktusról érkezett meglepő hírekre és a nyugati tözsdek tegnapi szűrdésére valamint mai magasabb bécsi jegyzésekre a tözsde jó irányzattal mutatott, bár a forgalom az innepre való tekintettel mérsékelt volt. Szétesvények jól állottak: Kohorészvények jól voltak betöltve. Osztrák értékek jobban állottak. Járások csekélyebb forgalommal állag szilárdok. Utóelőzsde 6—5 harmadegyed százalékos. Maganvezényelt kamatok 3 önyolcözd százalékos.

Zárlatok jegyzetük: 42%-os papír-járadék —, 4%-os osztrák arany-járadék 102.75, Elbavólyi vasút —, magyar államvasút 681.00, osztrák-magyar államvasút 679.25, Kassa-Oderb. részv. —, Bécsi váltóár 85.15, M. gyar. vasút ber. kölcson —, Alpesi banya részvény —, Disconto Commandit 138.50, 64. villamosági részvény 222.—, Gelsenkirchei 230.—, Laura-kő 230.00, 42% ezüst-járadék —, 4%, magyar arany-járadék 100.10, osztr. hitelrészvény 217.50 déli vasút 47.25, Károly Lajos-vasút —, orosz bankjegyek 218.—, 4%, új orosz kölcson 99.25, Török dobj. rész. —, orosz járadék —, Magyar Länderbank —, dynamit trust 162.30, harpeni 204.75, nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) decz. 23. 4.29%-os papír-járadék —, 4%, osztr. arany-járadék 102.70, 4% magyar aranyjáradék 100.50, Osztr. hitelrész. 217.19 Osztr. magyar állam vasút 136.86, Észak-nyugati vasút —, Buscheldi vasút —, Londoni váltóár 204.92, Bécsi bankvereinek 135.—, Villamos részvény 141.—, 3%, arany kölcson —, 42% ezüst-járadék 101.30, Osztr. koronajáradék 101.—, magyar koronajáradék 99.10, Osztr. magyar bank 115.50, Déli vasút részvény 47.30, Elbavólyi vasút —, Bécsi váltóár 85.175, Párisi váltóár 8.175, Unió bank-részvény —, Alpesi banya-részv 207. szilárd.

Páris, decz. 23. (Zárlat) Osztr. magy. államvasút —, új török konzul 89.72, Egyiptomi járadék 104.75, Osztr. Länderbank 436.—, Banque de paris 114.30, 3% francia járadék 97.62, 4%, spnyol járadék 88.47, 3%, új török konzul 89.72, 4%, Crédit foncier de France 700.—, Alpesi banya-részvény —, 4%, 1880. román kölcson —, Görög kőlcson 210.—, Valtó Osztrák rész. —, Valtó Amsterdamra 206.16, Valtó Brüsszel —, H. de Beer 212.50, Charterred 231.—, 5%, magyar hitelsorsjegye —, Déli vasút 92.—, Valtó Londonra 251.00, Osztrák aranyjáradék 102.45, Török sorsjegye 134.20, Meridionalvasút —, 4%, olasz járadék 104.25, Banque Ottomane 601.—, 3 1/2%, francia járadék —, Osztr. költészet-törz. 131.7, Déli vasút elbavólyi kőlcson 324.25, 4%, 1898. román kölcson 88.95, Bolíviai részvény 380.—, Valtó Bécsre 134.92, Valtó német papír-kölcson 121.30, Rio 12.55, East Rand 81.—, Randfontein 67.25, Wyomina-petrol 332.—, Magyar Jelzálogbank 565.—, Magyar aranyjáradék 102.30, tartott.

London, decz. 23. (Zárlat) Angol konszól 88.7/8, Spanyol járadék 88.1/2, 4%-os magy. aranyjáradék 101.50, 4%-os rupee 65.00, leszámlítósi kamatláb 3.75, bécsi váltóár —, Charterred 231.—, Randfontein 262.—, De Beers 20.50, déli vasút 3.50, olasz járadék 103.3/4, 4%-os osztr. aranyjáradék —, Canada Pacific vasút 122.—, ezüst 25.75, számlázós magy. aranykölcson —, East Rand 712.—, Randfontein 971 tartott.

Frankfurt, decz. 23. (Esti tözsde.) Osztrák hitelrészvény 677.50, déli vasút —, Disconto Commandit 108.40, berlini Handelsgelesch. —, Harpeni 205.10, Laurakő 224.90, Magyar aranyjáradék —, Osztrák aranyjáradék —, Osztrák papírjáradék —, Osztr. m. államvasút 164.30, német bank 224.3, drozdai bank —, Gelsenkirche 231.05, Hibernia 216.20, Olasz járadék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák ezüstjáradék —, tartott.

München, (Zárlat) decz. 23. 4.29%-os ezüst-járadék 100.30, sorsjegye —, déli vasút 1.30, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.60, osztrák hitelrészvény 217.50, osztrák-magyar államvasút 145.70, olasz járadék 103.30, 4%-os magyar aranyjáradék 100.60, szilárd.

LONDON, decz. 23. Angol konszól 88.7/8

KÜLFÖLDI ÁRUTÖZSDEK.

Bécs, decz. 23. Finomított cukor kész szállásra és deszendon-anguszásra 65.30 k, koczka 67.30 kocsrakománnyal; ezüsttel 1 k koronával drágyán Prágán rőlélezhőn 1—1.50 koronával csebbő.

Prága, decz. 23. Nyers cukor Ausztriában december 19-30 január 19-40 k. gyengült.

Hamburg, decz. 23. Nyers cukor decemberre 16.55, január 16.80, február 17.05, márciusra 17.20, áprisa 17.35, májusra 17.50, júniusra 17.65 márká, nyugodt.

Havre, decz. 23. Kávé folyó hóra 42.50, február 43.25, áprisa 43.75, júniusra 44.25, augusztusra 44.75 frank 50 kilónként.

Borszegő, decz. 23. Buza helyben 16.40, sárga buza helyben 16.30, rozsa helyben 12.80, zab helyben 12.—, repce helyben 20.10, tengeri 13.50

Kéin, decz. 23. Olaj 51.50.

Berlin, decz. 23. Buza decemberre 163.50, májusra 166.25, tartott; rozs decemberre 131.—, májusra 135.50, tartott; zab decemberre 131.25, májusra 128.75, tartott; tengeri decemberre 105.25, májusra 107.25, tartott, olaj decemberre 46.90, májusra 47.20, tartott, szesz —, lőporjás; hideg.

Paris, decz. 23. buza folyó hóra 21.55, január 21.05, áprisa 21.10, márcz-jún. 21.20, tartott, rozs folyó hóra 15.10, január 15.—, áprisa 15.10, márcz-ápr. 15.10, tartott, déli folyó hóra 25.30, január 28.50, jan-ápr. 28.45, márcz-ápr. 28.25, nyugodt, repce-olaj folyó hóra 54.—, január 53.75, jan-ápr. 53.50, máj-aug. 53.—, tartott; szesz folyó hóra 43.75, január 43.50, jan-ápr. 43.25, máj-aug. 42.75 szilárd, nyers cukor folyó hóra 22.50, január 22.75, szilárd; fehér cukor folyó hóra 25% január 25.50, jan-ápr. 25.75, márcz-jún. 25.75 szilárd; tömött cukor folyó hóra 57.—57.50. Időjárás hideg.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Sertés kereskedelmi eszarnok. Budapest-Kőbányán.

Bécsi szűrdőmarhavasár.

Bécs, (St.-Marx), decz. 23. (Az Egyetértés távirata.) A mai vasárnap volt 3508 borjú, 1432 ökör, és 2103 keleti sertés, 212 keleti juh és 529 bárány. Elsőrendű bojtár, melyeket Budapest számára is vetek, k.önként 2—4 fillérel, könnyebbeket 6—10 fillérel jobbra árú á fizettek, ma a nyulak. Leült sertések, roha a készlet majdnem 1000 darabtal kisebb volt, csak a legutóbbi árakat lehetett elérni. Fizettek: 5 öföt borjúért 0.90—1.10, 15 rindocsi 1.12—1.6, legjavára 1.38—1.52, fiatal sertések 0.72—0.90, 600 lússertésért 0.95—1.08, öves sertésért 0.90—1.10, szilárdkelt 0.88—1.04 korát át, östöt juhokért 50—84 fillért kilónként. Bárányokért 14—29 koronát páronként.

KÜLÖNFELÉK.

A lidérczitról. Gárdonyi Albert írja az Ethnographia legújabb számában: A boszorkányhit nem csupán az asszonyok, hanem a férfiak közül is lépvén szedte áldozatait. Ez áldozatok számát megközelítéssel sem lehet megállapítani, mert az ország legkülönbözőbb helyein létezik a vadlított felett törvényi a földesurak s a balálos jellelt rövidesen, minden felülvizsgálat nélkül, vegre is hajtották. Így történt, hogy a hitbeli elfogultság és az ennek nyomán fakadt előélet a gonosztevő helygét szította azokra, kik esetleg a világ legújabbabb teremtései voltak. Egy XVIII. századi emléke van ennek a Pécly-család nemzeti muzeumi leltárában is, melyet érdemesnek tartunk rövidesen közölni. Desófi Ádám és a Pécly-család között vizsaly támadt a Pécly-Ujlak melletti Litány folyón túli terület föl a Pécly-család kizoztatni és kivégeztetni szolta a gonosztevőket, azaz »ordinarius supplicii locus« volt. Az 1688 július 3-án ez ügyben tartott tanácsülésen többek között ezeket vallotta egy Luesko György nevű 70 esztendősbőlgy: »Az mely meg szentenczizott rabnak vetették fejét az Péczy urak az feluban, vizen túl specificat partra vitte ki hóhér az testet és ott temette el. Ugyan egy emberre emeltek, kik lidérczet tartott volna, annak az paron akasztófa alatt vetették volna fejét az Péczy urak.«

Uzso szanatoriumok felállításának eszméjét ugyekszik Ausztriában népszerűvé tenni dr. Stikel egy orvosi szaktársaságban. Első közlésnyomon egy trizsli hegy, az »li mare« jvasolat is, hogy a trizsli Loyd-társaság kiérdemelt hajóit uszo szanatoriumokká rendezzék be és hasznosítsák. Ezzel szemben az eszme terjesztése még újabb hangsúlyozta, hogy az első ki-érelt Europan nem ezüstszertelen, régi alkotmányon, hanem külön e célra építendő berendezett modern hajón volna eszközöndő, mely valóságos kis szanatorium volna, fedelétlen fekvő folyosókkal stb. Megnyitják e helyint, hogy Velenczében is hasznosítsák a »Regna Margherita«, naponta reggel végigut a Canale diomáram s fedelétlen felsőz egy csomó szegény gyermekkel, a kik aztán a napot fedelétlen töltik, kellő felügyelet alatt, szilárdra, jatszva, tanulva. A valóságos napközi gyermekotthonban, tulajdonképpen egy ily uszo gyermekszanatorium gondjában, mely a nappal órára grizetibe fogadják őket.

A bablont orvos. Szűzében most ásták ki Hamurabi babiloniai királyunk törvénykönyvét, ékírassal borított táblákat, a melyek érdekes világot vetnek a Biblia idejebeli kor műveltségére. Mőzes szerint ugyanis Hamurabi Ábrahám kortársa volt. A kiásított törvények határozott utasítást tartalmaznak a sebészek számára. Az akkori sebész is esznál műtétet, de nem azért, hogy gyógyítsa. A gonosztevő életelentését a sebész végzi, a ki egyszersmind hóhér is volt. Az orvosnak

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 24.

Table with columns for Színház (Theater) and Aranyvirág (Golden Flower) listings, including names like M. Kir. Operaház and Nemzeti Színház.

Megnyílt a karácsonyi kiállítás a Stierberg Ámin és Testvére kiállítás.

GÖRÖG SÁNDOR karácsonyi ajándéktárgyak legjutányosabban beszerezhető.

Chs. Parre, Reims Vins de Champagne Havas Menyhért.

Karácsonyi és újévi ajándékul Reményi Mihály.

Fővárosi Orfeum Ma csütörtökön nincs előadás.

MAXIMI elsőrangú mulató VI., Gyár utca 8. szám.

1000 koronás személyi juttatás havi 80 kor. és 30 napos díjazással.

A „VASÁRNAPI ÚJSÁG” a legnagyobb terjedelmű és legérdekesebb magyar szórakoztató és ismeretterjesztő lap.

1000 koronás személyi juttatás havi 80 kor. és 30 napos díjazással.

Ásvány-Göztüdő a Szt.-Lukácsfürdőben Külön Uri-Cözfürdő Külön Női-Cözfürdő.

Kiválóan alkalmas Ajándék-Művek Természettudományi, föld- és néprajzi tartalommal.

KRIEGLER D. arany- és ezüst-ékszer-ára gyára, Budapest, Király-körút 24. sz. II. em.

Vizálási, 1903. december 23. Table with columns for various locations and their respective values.

Napirend. 1903. Csütörtök, december 24. Napirendi táblázat a csütörtöki eseményekről.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései. 1903. december 23.

Table with columns for various goods (Búza, Árpa, Kéles, Zab, Tengeri, Bors) and their prices.

B) Értéktőzsde.

Table with columns for various securities and bonds (Államadomány, Államkassza, Államkassza).

ÉRTÉKPAPIROK

Large table with multiple columns for various securities, bonds, and exchange rates.

KIS HIRDETESEK

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706.

pénz-sekrények... Draga örök... 40 éves... Post. rest.

Jó cselédeket... Külfölszolgálat... Régi ezüst tárgyakat... Veszünk zálogházi cédulákat.

Cremegemélet... Ház... Zálogban... Titkos...

Surányi szalonzukorka... Bérlet... Kohn Ede és Társa...

Alkalmi ajándékok karácsonyra... Gröberger...

GU M M I... RIVÁL... Eppest, VII., Uvoda-u. 5.

Gimnaziumi... Jó házból való... Betöltendő állás...

A ma... Kérj... Perzsaszőnyeg...

Állandó állás... Kérj... Perzsaszőnyeg...

A legmeglepőbb... Kohn Ede és Társa...

Alkalmi ajándékok karácsonyra... Gröberger...

GU M M I... RIVÁL... Eppest, VII., Uvoda-u. 5.

Házassági... Nyomdai... Pénzkölcsönt...

Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt...

Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt...

Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt...

Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt...

Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt... Pénzkölcsönt...

Karácsonyi és ujévi ajándéknak... Minden háziasszony...

Minden háziasszony... Kátheiner-féle Knopp-malátát... Ára csomagonként 50 fillér.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak... Dr. Mitzger Tivadar... Gyengeségi állapotok...

Karácsonyi és ujévi ajándéknak... Magyar Remekírók... Magyar költők... Magyar Remekírók...

AGULÁR DÁVID... Babák... Kiváló meséskönyvek...

Oleósból mint bárhol! BUTOR... Varga Mihály és Társa...

Karácsonyi és ujévi ajándéknak... Magyar Remekírók... Magyar költők... Magyar Remekírók...

Karácsonyi és ujévi ajándéknak... Magyar Remekírók... Magyar költők... Magyar Remekírók...

Karácsonyi ajándék... Ezeregy éjszaka regéi... Gyermekmesék... Mesék és elbeszélések...

Magyar királyi államasvutak... Hirdetmény... Grádec állomásnak a gyors- és teherdarab árt...

3737 T. sz. Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén. Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvara).

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. ud. könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Andrássy-út 21. szám.